Sayı 1 (277)
Ocak 2018
Yıl XXVI

ISSN: 1312-9872

Yayın Sahibi
BULGARİSTAN MÜSLÜMANLARI BAŞMÜFTÜLÜĞÜ

Yayın Türü
Aylık, süreli

Yayın Kurulu
Vedat S. Ahmed
Cemal Hatip
Doç. İbrahim Yalımov
Dr. İsmail Cambazov
Dr. Kadir Muhammed
Murad Boşnak
Muhammed Kamber

Dizgi ve Tasarım
Salih M. Şabanov

Adres
Sofya 1000
ul. „Bratya Miladinovi“ 27
Müslümanlar Dergisi
tel.: 02/981 60 01

Temsilcilikler
Bölge Müftülükleri
Cami Encümenlikleri

Online
www.grandmufti.bg
muslumani@grandmufti.bg

Baskı
Sky Print

Abone ücretleri
Yıllık: 24,00 lv.
Altı aylık: 12,00 lv.

ÎMÂN ETTİM...

Âmentü billâhi ve melâiketihî ve kütübihî ve rusülihî ve'l-yevmi'l-âhiri ve bi'l-kaderi hayrihî ve şerrihî minâllâhi teâlâ; ve'l-ba'sü ba'de'l-mevti hakkun. Eşhedü en lâ ilâhe illâllah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve rasûlüh.

Âmentü; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe, kadere, hayır ve şerrin Allah'tan olduğuna iman ettim. Ölümden sonra diriliş gerçektir. Allah'tan başka ilâh olmadığına, Muhammed'in onun kulu ve peygamberi olduğuna görmüş gibi tanıklık ederim.

Bu kelimeleri daha küçüklüğümüzde ezberledik. Belki ilk zamanlarda birtakım "sihirli sözler" gibi tekrarlıyorduk, ama zamanla onların bir "fokus-bokus" olmayıp saadetin formülü olduğunu anladık. Çünkü bu sözler bizim dünyaya bakışımızı, davranışlarımızı, dünya ve ahiret hayatımızı şekillendirmektedir. Âmentü formülü doğrultusunda şekillenen hayat ise mutluluk yuvası olmaktadır. Böyle bir hayat; îmân, ümit, merhamet ve sevgi üzerine kuruludur.

Âmentü, İslâm inanç sisteminin özetidir. Bu sözlerimizle inancımızı en muhtasar bir şekilde ifade etmiş olmaktayız. Bizleri ebedî saadete ulaştıracak olan İslâm esaslarının esası Âmentü'dür.

Âmentü dedidğimizde herşeyin rengi değişmektedir. "Îmân ettim" demekle Bedîu's-semâvât ve'l-arz olan Yaratıcımıza boyun eğmekteyiz, o da bütün mahlûkatı bizim emrimize vermektedir. Ne muhteşem bir şey!

Âmentü, dolu dolu bir hayat yaşayabilmemiz için gerekli enerjiyi bizlere sunan bir hazinedir. Bizleri âb-ı hayat ile sulayan altı nehrin bileşimidir. Karanlıkta yolumuzu aydınlatan altılı yıldızdır. Bize can veren altı geniş damardır. O yüzden onlara inanmalıyız, sahip çıkmalıyız. Peygamberce 'âmentü' demeli ve hiçbirini ayırt etmeden herbirine uymalıyız.

Onlardan herhangi birini, meselâ kadere îmânı diyelim, ayırmaya, küçümsemeye veya sulandırmaya çalışmak, şüphesiz, damarlarımızdan birini, belki de atardamarımızı kesmeye uğraşmaktır. O yüzden bu tür gayretlerden sarf-ı nazar etmeli, kendimizi âmentü kalesinde korumaya almalıyız.

Bizleri bu mübarek sözlerle tanıştıran âlemleri yoktan var edici ve kusursuzca idare edici Allah'a hamdolsun! Onları öğrenme, doğru bir biçimde anlama ve davranışlarımızı onalara göre ayarlama imkânını da bizlere lütf ü inâyet eylesin!

Vedat S. Ahmed

İÇİNDEKİLER

02 "Filistin'in egemenliği Filistin halkına ait olmalıdır..."
05 İman Perspektifinden Rızık Meselesi
06 İki Kayıp
08 Samimî Olarak İnanmak Tamamıyla Teslim Olmayı Gerektirir
10 İmândan İhsâna
12 Kırcaali'deki İslâmî Neşriyat Evi
14 Filistin'in Kalbi Kudüs
16 Rusçuk'ta Mirzâ Said Paşa Camisi
17 Osman İsmailov
18 Haber Turu

İmzalı yazılardan, ilân ve reklamlardan reklam sahipleri sorumludur. • Sayın okuyucularımız, dergimizin sayfalarında ayet-i kerime, hadis mealleri ve mübarek isimler bulunduğu için yerlere atılmamasını rica ediyoruz.

Filistin'in Egemenliği Filistin Halkına Ait Olmalıdır...

Filistin Büyükelçisi Dr. Ahmed Al-Madbuh ile Söyleşi

▸ Sayın Büyükelçi Ekselansları, "Müslümanlar" dergisi okurlarına kendinizi tanıtır mısınız?

Kendimi nasıl anlatayım şimdi? (gülüyor) Livan Üniversitesinin Siyasî Bilimler bölümünden mezunum. Rusya'nın Rostov şehrinde Tıp Enstitüsünde Tıp okudum. Moskova Tıp Üniversitesinde Üroloji ve Üroloji Hekimliği bölümünde doktora yaptım. Güney Livan'da bir mülteci kampında doğdum. Kamp 1948'de İsrail devleti kurulurken yerlerinden çıkarılan Filistinliler tarafından kurulmuş... Evliyim ve bir oğlum var.

▸ Ne zamandır Bulgaristan'dasınız? Bulgaristan ve Filistin ilişkilerini nasıl değerlendirirsiniz?

2009'dan beri Bulgaristan'dayım. Yakında 9 yıl dolacak. Bulgaristan ve Filistin ilişkileri iyi. Uluslararası forumlarda Bulgaristan'ın desteğini aldık. Bulgaristan çoğu zaman Filistin ile ilgili kararlarda lehte "evet" oyu veriyor, bazen de çekimser kalıyor. Bizim arzumuz, Bulgaristan'ın Filistin konusundaki bütün kararlarda "evet" oyu vermesidir. Bulgaristan halkına gelince, Müslüman ve Hristiyanlar olmak üzere halk tarafından geniş çapta destek görüyoruz.

▸ Müslümanlardan konu açılmışken, bu konuda izlenimlerinizi paylaşır mısınız? Bulgaristan'da Müslümanlar nasıl yaşıyor?

Provokatif bir soru. (gülüyor) Bulgaristan Müslümanlarının Parlamentoda temsilcileri var. Önceki hükümetlerde ve parlamentolarda da temsilcileri vardı. Bulgaristan'da ibadete ve faaliyete açık birçok cami ve dinî kurum var. Sofya'daki izlenimlerimizden ve Başmüftülük teşkilâtının temsilcileri ile görüşmelerimizden anlıyoruz ki, Sofya'da daha büyük

bir ibadethane, bir cami ihtiyacı var. Tabiî, biz bunu destekliyoruz, Yüksek İslâm Enstitüsü binası ve Müslümanlar için ibadethane inşaatı için izin verilmesi çağrısında bulunuyoruz. Hristiyanların hakları ne ise Müslümanların hakları da odur, çünkü onlar hepsi Bulgaristan vatandaşıdır. Ve bu haklara sahip olmaları lâzım...

Sayın Büyükelçi, son kitaplarından birinde Umberto Eco, Filistin ve Küdüs'ten de bahsederek "Zaman geri dönüyor mu?" diye soruyor. Tarih tekerrür mü ediyor? Kudüs toprakları kimin? "Arz-ı mev'ud" - üç semavî dinin de kutsalı sayılan ve üç dinin kökleri bulunan bir toprağın sahibi olmalı mı?

Filistin bütün çağlarda dünyayı cezbetmştir. Birçok istilâlar yaşamış. Filistin'e birçok milletler hükmetmiş - Romalılar, Helenler, Mısırlılar. Filistin'e en uzun süre İslâm hilafeti hükmetmiştir. Haçlılar Hazreti İsa'nın çarmıha gerilip yeniden dirildiği yer olan Küdüs'ü kurtarmak için gelmişler. Yahudîler de Küdüs'e istilâcı olarak gelmişler ve sadece 70 yıl sürebilen krallıklarını kurmuşlar. Fakat hepsi bu topraklardan hep gitmiş ve sadece Filistinliler, Filistin halkı kalmıştır.

Günümüze kadar da Filistin herkesi kendine çekmeye devam ediyor. İşte tam bu, neoistilacı, neokolonist bir hareket olan Sionist topluluğunun hareket noktası oluyor. Aslında bu Romalılar ve Helenler zamanında olduğu gibi bir istilâ şeklidir. Filistin'in egemenliği Filistin halkına ait olmalıdır. Fakat bu, dinlerin kutsalları sadece Filistinlilerin olacak anlamına gelmiyor.

Mescid-i Aksa külliyesi dünyadaki bütün Müslümanlara ait. O İslâm vakfıdır. Küdüs'teki Kıyamet Kilisesi yeryüzündeki bütün Hristiyanlara ait. O Hristiyan kiliselerini mülkiyetindedir. Yine bir Filistin toprağı olan Beytüllahim'deki Doğuş Kilisesi için de aynısı geçerli. O da Hristiyan kiliselerine aittir. Fakat bu toprakların egemenliği Filistin halkına ait olmalıdır.

Fakat neden sorun yokken, sorun yaratılıyormuş gibi görünüyor?

19. yüzyılın ikinci yarısında Sionist hareket kurulmuş ve bu hareket Filistin'de Yahudîlere devleti kurmayı kendine hedef olarak belirlemiştir. Aslında başlangıçta Yahudîlere devlet kurulması için Filistin'den söz edilmemektedir. Onlara ülkelerini kurmaları için Arjantin, Libya, Brezilya, Uganda ve Arap Yarımadasının güney bölgesinden yerler teklif edilmiştir. Fakat sonuçta onlar bu devletin Filistin'de kurulmasını kabul etmiştir.

Lâkin bu Filistin halkı için bir facia olmuştur. Daha sonra onların bu fikri Büyük Britanya ve en yakın müttefikleri ABD ve Fransa tarafından da kabul görmüştür. Balfur Deklarasyonu yayınlanmıştır. Büyük Britanya'nın Dışişleri Bakanı Balfur'un deklarasyonu ve bununla Britanya devleti Filistin'de İsrail devleti kurulması için yardım edeceğine dair söz vermiştir.

Osmanlı İmparatorluğu zamanında Osmanlı yönetiminde olan Filistin, Osmanlı'nın dağılmasından sonra Britanya hakimiyeti altına girmiştir. İşte o zaman Büyük Britanya deklarasyonda verdiği sözü uygulamaya başlamış ve bütün dünyadan İsrailoğullarını Filistin'e gelmeleri için teşvik etmiştir. Bunun neticesi olarak birçok Filistinli yerinden yurdundan sürülmüş ve bizim topraklarımızda "yabancı bir varlık" olarak bir devlet kurulmuştur. O zamandan beri biz kendi haklarımızı kazanmak ve kendi ülkemizi kurmak için mücadele vermekteyiz.

Filistinliler ve İsrailliler arasında ilişkiler nasıldır? Siyaset dışında toplum nasıl?

Sorunuz iki açıdan değerlendirilebilir. Bir yandan İsrail topraklarında Filistinliler ve Yahudilerin arasındaki ilişkiler var. Tarihî Filistin bölgesinde Filistinliler ve İsrailliler bir arada yaşamaktadır. 1948 yılında kurulan İsrail devletinde işgal altındaki Filistinliler ile yasadışı yerleşim kolonilerindeki yerleşimciler arasında bir nevi "birlikte yaşama" var. O yüzden

bu ikinci durumda "teâyüş", birlikte yaşamaktan söz edilemez. Çünkü işgal altındaki insanlar işgalci ve sömürgecileri ile nasıl bir arada yaşıyor olabilirler?

İsrail devletinde yaşayan Filistinlilerle, İsrail vatandaşı olan bu insanlara İsrail anayasası tarafından ayrımcılık yapılmaktadır. Bu yasa İsraillileri birinci sınıf insan grubuna Filistinlileri ve Arap vatandaşlarını ikinci sınıf insan grubuna ayırmaktadır. Bu topraklarda ikamet eden Filistinliler hakkında İsrail askerî yasaları yürürlüktedir, ama kolonilerde bulunan yasadışı yerleşimciler olan İsrailliler, sivil yasalarına göre muamele görmektedir. Ancak üç dine mensup Filistinlileri soruyorsanız – Müslümanlar, Yahudîler ve Hristiyanlar arasında birliktelik tarih boyunca tamamen barışçıl olmuş ve sorunlar yaşanmamıştır.

Sorun dünyanın dört bir yanından gelen Siyonist Yahudîler ile ilgili, çünkü bizi yok sayıp topraklarımızı işgal ettiler. Biz onlarla birlikte yaşayamayız. Ancak iki devletli çözüm ilkesini desteklemeye devam ediyoruz: İsrail devletinin bütün vatandaşları için İsrail ve Filistin devletinin bütün vatandaşları için Filistin devleti.

Kudüs Müslümanlar için önemli bir manevî merkezdir. Bu çatışmalar dünyadaki bütün Müslümanları endişelendiriyor? Diğer Arap ülkelerinin görüşü nedir?

Kudüs yalnızca dünyadaki Müslümanlar için değil Hristiyanlar için de büyük bir manevî değer taşımaktadır. Arap ülkelerinin görüşüne gelince, hepsi Kudüs'ün Filistin devletinin başkenti olduğu fikrini desteklemektedirler. Hepsi iki ülkeli çözüm ilkesini destekliyorlar. Kudüs sadece Filistin devletinin başkenti olabilir. Şehir bütün dinlerin mensuplarına din özgürlüğü sağlayacaktır.

Biz bu şehrin kurucusu olan Yebusîlerin torunlarıyız. Bu şehre ilk olrak "Yebusîlerin şehri" ismi verilmiştir. Sonra "Ursalim" - "barışın şehri" ismini almıştır. Onların mirasçısı olarak şehrimizin bütün din mensuplarına açık olacağına dair garanti veriyoruz. Bu arada Kudüs beş bin yıldan daha fazla varlığını sürdürmektedir. Eğer diğer taraf üç bin yıldan beri orada olduğunu iddia ediyorsa, bizim varlığımız beş bin yıl öncesindendir.

Donald Trump'ın Küdüs'ü İsrail'in başkenti olarak kabul etme kararı hakkında ne söylersiniz?

Bu son derece pervasız bir karar. Yasadışı. Gerçek dışı. Bu karardan kaynaklanan herşey yasadışı, gayr-ı meşru ve ahlâk dışıdır. Eminim ki Trump bu kararını verirken Kudus'ün tarihini okumamıştır. 241 yıllık bir ülkenin cumhurbaşkanı 70 yıllık bir ülkeye 5 bin yıllık bir şehri verebilir mi? Bu karar, altındaki imzanın mürekkebinden daha ucuz ve değersizdir.

İstanbul'da İslam İşbirliği Teşkilâtına üye ülkelerin "Kudüs Zirvesi" gerçekleşti. Bu toplantıda Kudüs ile ilgili sorunlar ve onlar için çözüm önerileri tartışıldı. Siz bunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Bununla ilgili Filistin'den haberler nedir? Filistinliler bundan memnun mu?

Biz, tabiî ki, bunu takdir ediyoruz, yöneticilere ve İslâm İşbirliği Teşkilâtı başkanlığını yürüten Türkiye'ye ve İİT'ye üye olan devletlerin yöneticilerine bu toplantıyı organize ettikleri için teşekkür ediyoruz. Alınan kararları takdir ediyoruz ve Filistin halkı için daha aktif bir destek ve Amerika'nın kararlarına kesin bir karşı koyma çağrısı yapıyoruz.

Bulgaristan'da hac sezonunda Kudüs'ü ziyaret etmek isteyen Müslümanlar var. Bu aşamada umreye ya da hacca gitmek isteyen biri Mekke ve Medine'den önce İslâm'ın ilk kıblesinin bulunduğu şehir olan Kudüs'ü ziyaret edebilir mi?

Biz sizi oraya davet ediyoruz ve Kudüs'e gelmeniz için ısrar ediyoruz. Müslümanların Kudüs'ü ziyaret etmeleri bizim için büyük bir manevî destek olur. Evet, öyle, sizin de dediğiniz gibi, Kudüs, İslâm'ın ilk kıblesi ve Mekke ve Medine'den sonra üçüncü mübarek şehirdir. Mescid-i Aksâ'yı her ziyaret, İsrail işgaline bir meydan okuma ve bütün Müslümanların Kudüs'ü korumaya hazır olduklarına dair bir işaret olur.

MÜLÂKAT: ÖZLEM TEFİKOVA

İMAN PERSPEKTİFİNDEN RIZIK MESELESİ

SUNAY RAMADAN AYTOS BÖLGE MÜFTÜLÜĞÜ VAİZİ

Allah'a iman eden bir kişi, ***"Yeryüzünde hiçbir yürüyen canlı yoktur ki, rızkı Allah'a ait olmasın."*** (Hûd, 11/6) ayet-i kerimesinde ifade edilen o derûnî mânâyı telâkkî edebilmelidir. Ancak bu şekilde bu dünyada eline geçen bütün rızkın, sırf kendi kabiliyeti, gücü, ekonomik zekâsı ve girişimci ruhu neticesinde elde edilmediğini, bilakis Cenâb-ı Mevlânın rızası doğrultusunda rızkın kazanıldığını benimseyecektir.

Şurası da bir hakikattir ki, Allah (c.c.) kulunun haram rızık elde etmesine asla razı olmaz. Ahiret inancı taşıyan, bir gün yeryüzünde yaptıklarından ötürü hesaba çekileceğine inanan bir kimsenin rızkını elde etme hususunda haram yollara başvurması ne kadar doğrudur? Böyle bir durum tezat teşkil etmez mi? Evet, eder, ve bu nahoş durumun tek bir açıklaması var: Büyük bir gaflet ve iman zafiyeti söz konusudur.

Bu sebeple ahiret inancımızı bir daha gözden geçirmemiz gerekir. Her akşam yatağa yatıp başımızı yastığa koyduktan sonra günlük amellerimizin muhakemesini, muhasebesini yapabilmeliyiz. Bugün Cenâb-ı Mevlâ'nın hoşnutluğunu kazanacak ne tür bir amel işledim? Rızkımı kazanırken, O'nun da rızasını kazanabildim mi? O'nun rahmetine, O'nun lüftuna, O'nun şefkatine nail olabildim mi? sorularını kendimize her seferinde sorabilmemiz lâzım.

Yakın bir zaman içerisinde bir Müslüman ile tanıştım. Kendisi bana; "Üniversite okuyan iki tane oğlum var. Her hafta sonu benden harçlık istiyorlar. Bunun için durmadan çalışıyorum. Hiç boş zamanım kalmıyor. İbadet etmek için vakit bulamıyorum. Ben de senin gibi bir din görevlisi olsaydım, tıpkı senin gibi bol bol ibadet ederdim." dedi. Oysa ibadetin sadece namazdan ibaret olduğunu sananlar çok derin bir yanılgı içerisindedir. Bir mümin için ibadet, Cenâb-ı Hakk'ın haram ve helâllerine uyduğu sürece attığı her bir adımdır. Keşke bu kardeşimiz de böyle bir şuur ile yaşasaydı. Çünkü o, üniversite okuyan çocuklarının nafakasını kendi sahip olduğu meyhanede alkol satarak temin ediyordu. Haram bataklığına saplanmış bir anlayış ve bu anlayışın meydana getirdiği bir nesil!.. Allah aşkına, böyle bir nesil, toplum için, ülke için ne kadar faydalı olur? Bu da üzerinde tefekkür edilmesi gereken farklı bir konu olsa gerek.

İKİ KAYIP

AHMED HASAN BAHADIR
BAŞMÜFTÜ YARDIMCISI

Mevsim kış...

Emin hastane koridorunda biraz bekledikten sonra, kendisine gösterilen odaya doğru yürüdü. Keyifli günü değildi. Ortalık ilaç kokusu ve doktor nâralarıyla ağırlaşmıştı. Paltosunu çıkardı ve odada tedavi gören tanımadığı iki kişiyi selâmladı. Onlar da yatak başında asılı isimlikten kabul edilen hastanın Müslüman olduğunu anlamışlardı. İçlerinden biri:

- Kusur görme arkadaş, diye mırıldandı. Buralara düşmek hiç kolay değil, senin de bir derdin var herhalde, hem aramıza hoşgeldin, yatağına buyur, dedi.

Emin, kendisine nezaketle yaklaşan bu iki kişinin yanında bir nebze nefes almıştı almasına da, az sonra ameliyat masasına yatacaktı. Saniye saniye içini burkan ızdırabı hissediyordu. Ama çaresi de yoktu. Doktorların "haydi" demeleri ân meselesiydi... Bu arada isimlerini öğrendiği Slavi ve Reci adındaki iki oda arkadaşı:

- Endişelenme! Hele şu ameliyat bir geçsin, göreceksin herşey daha iyi olacak diyerek kendisini teselli etmeye çalıştılar.

Kısa bir müddet sonra Emin'in yarası açılıp sarılmış, tekerlekli bir sedyede odaya getirilerek uykudan uyandırılmaya çalışılıyordu. Gözlerini açar açmaz henüz mahmurlu bir vaziyette iken Slavi yüksekçe bir sesle:

- Geçti... Geçti... İyisin ya? Çok şükür! Deyiverdi.

Emin güç belâ başını sallayarak kaş göz işaretiyle iyi olduğunu anlatmaya çalıştı. Fakat vücudunun uyuşturulmuş olması sebebiyle sesleri allak bullak duyuyordu. Yorulmuş bedeninin dinlenmeye ihtiyacı vardı.

Az önce Slavi'nin de serumu değiştirilmişti, yatağında uzanmış kara kara düşünüyordu. Yüzünden derin bir yorgunluk içerisinde olduğu anlaşılıyordu. Zira günlerdir gözüne uyku girmiyordu. Bir ara canı sıkılmış olmalı ki, karşısında yatan Emin'e seslendi:

- Anladığım kadarıyla Müslüman bir gençsin, Kur'ân okumayı bilir misin?

- Evet, Allah'ıma şükürler olsun. Niye sordun ki?

Slavi devamla:

- Ben de Tanrı'ya inanıyorum. Evanjelist kilisesi müdâvimlerindenim. Hem Kutsal Kitabı da okumaktayım. Dinî meseleler üzerine seninle biraz konuşalım mı? Ayrıca günümüz insanlarının dinden uzak oluşları kahrediyor beni, dedi.

Vay canına! Bu herifin bir cemaziyelevveli olmalı. Hasta yatağında birtakım akıllı uslu laflar eden bu adam neyin nesi, kimin fesiydi acaba?! Emin oda arkadaşı Slavi'yi çözümlemeye kararlıydı. Bir gözüyle de Reci'nin kim olduğunu anlamaya çalışıyordu. Emin, Slavi'ye:

- Sizin aslınız, nesliniz nedir arkadaş? Bu büyük şehirde ne yaparsınız? der demez:

- Dur, acele etme, anlatacağım, dedi.

Bir anlık da olsa Slavi kendini Emin'e yakın hissetti. Reci de farklı değildi...

- Âh, âh! diye söylendi. Bizim kökenlerimiz Tuna boylarından esasında. Çocukluğum oralarda geçti. Hem bilir misin, hatırlarım, benim dedelerim camiye giderdi. Müslümandılar, sizdendiler yani... Okulumuz, sağlık ocağımız, kulübümüz, konu komşumuz, bağ bahçemiz, herşeyimiz vardı. İyiydik anlayacağın!

- İşte... Çok seneler önce bütün bunları ardımızda bırakıp büyük paralar kazanmak için buralara geldik. Başta her taraf yabancydı, kimseleri tanımıyorduk. Gel zaman git zaman Evanjelist pastörleri bizimle dostluk kurdu ve böylece kiliseyle tanıştık...

Emin duydukları karşısında yatağında buz kesildi. Sağına soluna baktı, ne diyeceğini bilemedi ve keyifsiz bir sesle;

- Dedelerin Müslüman oldukları halde ne diye bu yolu seçtin? diye sordu.

- Yok yok, arkadaş, ne söylersen söyle, ama şimdi bana ne yapmam gerektiğini anlatmak için kendini boşuna yorma. Hem ben artık kendi yolumu çizmişim, ısrar etme, gönül kayması bu, dedi.

Reci ise Güney Rodoplar'dan Müslüman bir ailenin çocuğu olarak doğup büyümüş. Yıllar önce ebeveynini kaybettikten sonra büyük şehre gelmiş... İleri geri yalpalarken gayr-i müslim bir ailenin ocağında buluvermiş kendini. Artık eşi ve çocuklarıyla aslına yabancılaşmış ve bir zamanlar kendisine Recep ismini veren ailesinin dinini, âdet ve geleneklerini unutarak içine düştüğü kültürün kurbanı olmuş...

Emin hasta yatağında yorgun ve güçsüz sustu. Hissettiği burukluğu sinesine çekti. Karşısında uzanmış yatan bu iki odadaşına bir kez daha baktı. İçinden gelen bir ses:

- Artık çok geç. Bunlar kayıp, ne yazık ki, ikisi de kayıp! diyordu.

Görülecek, ibret alınacak şeydi halleri! Onlar kendi âlemlerinde hiçbir şeyin farkında değildi.

Hayat devam ediyordu...

Ve Emin'in alabora olan dünyası bu garip hikâyenin sonunu getiriyordu.

ÎMÂN ETTİM...

Âmentü *billâhi ve melâiketihî ve kütübihî ve rusülihî ve'l-yevmi'l-âhiri ve bi'l-kaderi hayrihî ve şerrihî minâllâhi teâlâ; ve'l-ba'sü ba'de'l-mevti hakkun. Eşhedü en lâ ilâhe illâllah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve rasûlüh.*

Âmentü; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe, kadere, hayır ve şerrin Allah'tan olduğuna iman ettim. Ölümden sonra diriliş gerçektir. Allah'tan başka ilâh olmadığına, Muhammed'in onun kulu ve peygamberi olduğuna görmüş gibi tanıklık ederim.

***

Bu kelimeleri daha küçüklüğümüzde ezberledik. Belki ilk zamanlarda birtakım "sihirli sözler" gibi tekrarlıyorduk, ama zamanla onların bir "fokus-bokus" olmayıp saadetin formülü olduğunu anladık. Çünkü bu sözler bizim dünyaya bakışımızı, davranışlarımızı, dünya ve ahiret hayatımızı şekillendirmektedir. Âmentü formülü doğrultusunda şekillenen hayat ise mutluluk yuvası olmaktadır. Böyle bir hayat; îmân, ümit, merhamet ve sevgi üzerine kuruludur.

Âmentü, İslâm inanç sisteminin özetidir. Bu sözlerimizle inancımızı en muhtasar bir şekilde ifade etmiş olmaktayız. Bizleri ebedî saadete ulaştıracak olan İslâm esaslarının esası Âmentü'dür.

Âmentü dedidğimizde herşeyin rengi değişmektedir. "Îmân ettim" demekle Bedîu's-semâvât ve'l-arz olan Yaratıcımıza boyun eğmekteyiz, o da bütün mahlûkatı bizim emrimize vermektedir. Ne muhteşem bir şey!

Âmentü, dolu dolu bir hayat yaşayabilmemiz için gerekli enerjiyi bizlere sunan bir hazinedir. Bizleri âb-ı hayat ile sulayan altı nehrin bileşimidir. Karanlıkta yolumuzu aydınlatan altılı yıldızdır. Bize can veren altı geniş damardır. O yüzden onlara inanmalıyız, sahip çıkmalıyız. Peygamberce 'âmentü' demeli ve hiçbirini ayırt etmeden herbirine uymalıyız.

Onlardan herhangi birini, meselâ kadere îmânı diyelim, ayırmaya, küçümsemeye veya sulandırmaya çalışmak, şüphesiz, damarlarımızdan birini, belki de atardamarımızı kesmeye uğraşmaktır. O yüzden bu tür gayretlerden sarf-ı nazar etmeli, kendimizi âmentü kalesinde korumaya almalıyız.

Bizleri bu mübarek sözlerle tanıştıran âlemleri yoktan var edici ve kusursuzca idare edici Allah'a hamdolsun! Onları öğrenme, doğru bir biçimde anlama ve davranışlarımızı onalara göre ayarlama imkânını da bizlere lütf ü inâyet eylesin!

SAMİMÎ OLARAK İNANMAK

TAMAMIYLA TESLİM OLMAYI GEREKTİRİR

(BAKARA SURESİNİN 208. AYETİNİN TEFSİRİ)

DR. SEFER HASANOV YİE ÖĞRETİM GÖREVLİSİ

"Ey iman edenler! İslâm'a tamamıyla, bütün olarak giriniz ve şeytanın adımlarını takip etmeyiniz. Muhakkak, o sizin apaçık düşmanınızdır." (el-Bakara, 2/208)

İslâm, insanın Yaratıcısı, diğer yaratılanlar ve kendisiyle ilişkilerini düzenleyen kural ve kanunlar sistemidir. Bu sistemin doğru bir şekilde yürüyüp çalışması onun birlik ve bütünlüğünde mündemiçtir. Ayet-i kerimeden anlaşılacağı üzere İslâm'ın bir bütün olarak tatbik edilmesi imandaki samimiyetin bir neticesidir. Bu durumda iman, canlılık ve gücünü Allah'a tam bir itaat ve teslimiyetle ortaya koymaktadır. Allah Teâlâ, "ey iman edenler!" diye hitap etmek suretiyle kalplerde bulunan en değerli şeyi uyandırmakta ve harekete geçirmektedir. Kalplerin Hâkimi, rızasını kazanmaya götürecek şeyleri yapması için insanın sahip olduğu en büyük gücü, yani imanı harekete geçirmektedir. Bu hitabı izleyen emir, inançlı kimsenin samimiyetini gösterecek delil isteme anlamı taşımaktadır. İman ve ameller ayrılmaz bir bütün olarak ifade edilmektedir ki, "ey iman edenler!" çağrısından da anlaşıldığı üzere, burada imanın vazifesi amel üretmektir.

Ayet-i celilede İslâm, "silm" ifadesiyle geçmektedir. Bu kelime, Arapçada İslâm ile eşanlamlı olarak kullanıldığı gibi, selâm (barış) ile de eşanlamlıdır. "Silm" ifadesinin İslâm anlamındaki bu kullanımı, İslâm kelimesinin insanın Yaradanı, diğer mahlûkat ve kendisi ile selâm/barış içerisinde olması anlamına geldiğini göstermektedir. İslâm kelimesinin

morfolojik yapısı da bunu teyit etmektedir.

Samimî inancın sonucu olarak ayetin istediği tam teslimiyet, insanın bütün yaşantısını Yaradanın iradesine teslim etmesi anlamında ifade edilmiştir. İslâm'a külliyen girme emri, İslâm'ın bölünmezliği ve insanın bütün varlığını kuşatıcılığı fikrini gerekli kılmaktadır. Bu emir, samimî bir imanın Yaratıcıya kısmî bir teslimiyetle, emirlerin bir kısmını kabul edip diğer kısmını reddetmekle var olamayacağını ifade etmektedir. İslâm, bölünmez bir bütün olarak sunulmuş, o şekilde kabul edilmemesi de şeytanın izinden gitmek olarak değerlendirilimiştir. Bununla da insan Allah'ın rahmetinden uzaklaşmakta ve O'nun lânetini üzerine çekmektedir. Bu ayet, insanın Rabbine karşı tam bir teslimiyet göstermesi amacıyla bütün kalbiyle onun bölünmez bir bütün olduğunu kabul etmesi için imanına yöneltilmiş bir çağrı anlamını taşımaktadır.

Bununla birlikte ayet-i kerime, İslâm'ın bir kısmını kabul edip diğer kısmını terk etmeyi şeytana uyma olarak nitelemiş ve yasaklamıştır. Şeytanın Allah'ın gazabını üzerine çekmesinin sebebi, Hazreti Âdem'e secde etmemesi olmuştur ki, gerekçe olarak ondan üstün oluşunu; kendisinin ateşten, Hazreti Âdem'in ise topraktan yaratılmış olmasını göstermiştir. Dolayısıyla insanın birtakım "mantıkî" argümanlarla dinin bir kısmını kabul edip diğer kısmını reddetmesi ve böylece Rabbinin emrine karşı gelmesi, şeytanın adımlarını takip etmek şeklinde takdim edilmiştir. Onun izinden gitmek ise haramdır. Ayrıca müminler, "o sizin apaçık düşmanınızdır" sözleriyle uyarılmıştır. Zira şeytan ne kadar nazik ve iyi niyetli görünürse görünsün, farklı kılıklarda müminlerin karşısına çıkıp onları dinin sadece mantıkî ve uygun olduğunu düşündükleri kısmıyla yetinmeye ikna etmeye çalışsa da o apaçık bir düşman olmaya devam etmektedir. Onun kandırmak için kullandığı bu sözlerini dinleyip uymak hem bu dünyada hem de ahirette görülecek zararı kaçınılmaz kılmaktadır. ۞

DOĞRU İNANÇ – MAKBUL AMEL, YANLIŞ İNANÇ – MERDUT AMEL

HALİL HOCOV İRŞAD DAİRESİ BAŞKANI

"Şüphesiz Allah katında din İslâm'dır." (Âl-i İmrân, 3/19)

Allah tektir, Muhammed (s.a.s.) de O'nun son peygamberidir. İslâm, Hazreti Muhammed ve ondan önce gelen bütün peygamberlerin bağlı olduğu Allah'ın dinidir. Allah Teâlâ, Kur'ân-ı Kerim'de kendisinden, sıfat ve isimlerinden, ahiret gününden bahsetmektedir. Aynı zamanda O, Muhammed (s.a.s.)'den önce gelen peygamberleri tasdik etmekte, önceki milletlerin hak dinden nasıl ayrıldıklarını açıklamaktadır.

Doğru, hak din; Allah Teâlâ'nın Kur'ân-ı Kerim'de bildirdiklerine sahâbe-i kirâmın inandıkları gibi inanmak ve Peygamberinin yolundan gitmek demektir. İdeolojik, felsefî veya dinî mahiyetteki yabancı inançların İslâm'a girmesine müsaade etmek veya sokmak, yoldan ayrılmaya, sapmaya sebeptir. Allah'a, O'nun birliğine, ahiret gününe inanmakla birlikte tenasüh inancına, ölülerin etkisine, salih Müslümanların gücüne vs. inanan Müslümanlar böyle bir şeyin sonucunda ortaya çıkmaktadır. Böylece merdut, reddedilmiş, makbul olmayan ameller işlemenkte, hatta bazen şirk ve küfre kadar gidilmektedir.

İslâm toplumuna nüfuz etmiş sapkın inançlar hemen sayılamayacak kadar çoktur. Ancak bir şey kesin; bunların giriş sebebi, Müslümanların Allah'ın Kitabından uzaklaşması ve Peygamberinin sünnetine riayet etmemesidir. Bunun neticesinde insanlar, Allah'a dua etmek yerine başka şeylere yalvarmaya başlamaktadır. Ve bunu yaparken, Allah'ın gücünü, azametini, sonsuz kudreti ve dilediğini istediği şekilde ve arzu ettiği vakitte yapma imkânına sahibi olşunu fark edememektedirler. Böyle bir durumdaki insan herşeyi bilen ve yaratan, herşeye muktedir olan Allah'a dayanıp sığınacağı yerde birtakım eşyaya yalvarmakta, yolunu kesen bir hayvancağızdan korkmaktadır veya bunu benzeri hallere düşmektedir.

İtikadın bozulması, kuşkusuz, insanın davranışlarına da yansımaktadır. İmanlı kişi, vecibelerini yerine getirmek için ne kadar gayretli ise, inanç konusunda mütereddit olan da davranışlarında bir o kadar gâfil ve sorumsuzdur. ۞

İMÂNDAN İHSÂNA

YRD. DOÇ. DR. MUSTAFA CANLI YÜKSEK İSLÂM ENSTİTÜSÜ

"Ebû Hüreyre -radıyallâhü anh'den rivayet edildiğine göre Rasûlüllah -sallâllâhu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: "İhsân, Allah'ı görür gibi ibâdet etmendir. Sen O'nu görmüyor olsan da O, seni görmektedir." (Buhârî)

Bir gün Allah Rasûlü (s.a.s.) ashâbıyla birlikte oturuyorken, elbisesi bembeyaz, saçları simsiyah, üzerinde herhangi bir yolculuk belirtisi de olmayan bir adam çıkageldi. Orada bulunanların hiçbiri onu tanımıyordu. Adam, Hazreti Peygamberin yanına yaklaştı. Dizlerini onun dizlerine dayayıp ellerini uylukları üzerine koydu. Sonra da; "Ey Muhammed! Bana İslâm'ı anlat." dedi. Sevgili Peygamberimiz şöyle buyurdu: "*İslâm, Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna şahitlik etmen, namazı kılman, zekâtı vermen, Ramazan orucunu tutman ve eğer gücün yetiyorsa haccı yerine getirmendir.*" Bu sözler üzerine adam; "Doğru söyledin." dedi. Orada bulunanlar, adamın hem soru sorup hem de onu tasdik etmesine şaşırmıştı.

Adam sonra; "Bana imanı anlat." dedi. O da; "*İman; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe, iyisi ve kötüsüyle kadere inanman-*

dır." buyurdu. Adam yine; "Doğru söyledin." dedikten sonra hemen peşinden; "Bana ihsânı anlat." dedi. Bunun üzerine Fahr-i Kainât Efendimiz şöyle buyurdu: "*İhsân, Allah'ı görüyormuşsun gibi ibadet etmendir. Çünkü sen O'nu göremesen bile O, seni görmektedir.*"

Yukarıda kaynağı verilen ve *Cibrîl Hadisi* diye bilinen bu hadis-i şerif, birçok hikmet ve hakikati içinde barındırmaktadır. Bu hikmet ve hakikatlerin en mühim olanlarından biri de müminin **ihsân çerçevesinde bir hayat yaşamasıdır.**

Onun için **ihsân, mühim bir ölçüdür ve müminin kalitesi, ihsânı ölçüsündedir**. Dolayısıyla mümin, ihsânı ölçüsünde Allah'a yakın olur. Nitekim Hazreti Ali (r.a.) "*Kişinin değeri, işindeki ihsânıyla ölçülür.*" demiştir.

Bu bakımdan **ihsân, her işi güzel yapmaktır.** Çünkü ihsânın kök manasında *iyi, güzel* anlamları vardır. Hazreti Ayşe vâlidemiz, Sevgili Peygamberimizi anlattığı bir sözünde şöyle demektedir: "*Rasûlüllah (s.a.s.) bir iş yaptığı zaman sağlam yapardı.*" (Müslim) Yine bir hadis-i şerifte "*Allah, her işte ihsanı (güzel davranmayı) emretmiştir.*" buyurulmuştur. (Tirmizî)

İhsân, Allah'ı görüyormuş gibi ibadet etmektir. Dolayısıyla ihsân, namazı dosdoğru, huşû içerisinde ve ta'dîl-i erkâna itinâ göstererek edâ etmektir. Yine bu bağlamda ihsân, abdesti dosdoğru almaktır. Sevgili Peygamberimiz, itinâ ile huşû içerisinde ve güzelce abdest alan bir müminin namaz kılana kadar geçirdiği süredeki günahlarının affolunacağını müjdelemektedir. (Buhârî)

İhsân, murâkebedir. Çünkü o, her an Allah'ı görüyormuş gibi yaşamaktır. **İhsân; ihlâstır, takvâdır.** Samimî bir şekilde O'ndan sakınarak bir hayat yaşamaktır. Her an "Acaba Rabbim ne der?" kaygısını içinde hissetmektir. Çünkü O, seni her yerde ve her zaman görüyor, gözetiyor. Onun için mümin, şu fâni dünya hayatında ***"Nerede olursanız olun Allah, sizinle beraberdir."*** (el-Hadîd, 57/4) âyetinin şuûruyla yaşamalıdır. Zira Allah -celle celâlühû, herşeyi görmekte, her sesi işitmektedir. O herşeyi bilmektedir. Bu noktada Kur'ân bize şöyle seslenir: ***"Göklerde ve yerde olan her şeyi Allah'ın bildiğini görmüyor musun?"*** (el-Mücâdele, 58/7)

İhsân, akrabalık bağlarını asla kesmemek, vermeyene vermek ve bağışlamaktır. Bir hadis-i şerifte şöyle buyurulmaktadır: "*Faziletlerin en üstünü, seninle akrabalık bağlarını kesenle ilişkini sürdürmen, sana vermeyene vermen, sana kötü söz söyleyeni bağışlamandır.*" (İbn Hanbel)

İhsân, canlı cansız yeryüzündeki bütün varlıklara merhamet ve şefkat ile yaklaşmaktır. Şefkat ve merhametle yaklaşmamız gerekenlerin başında da anne ve babalarımız gelmektedir. Onun için Kur'ân'ın ifadesiyle **ihsân, anne babaya "öf!" bile dememektir.**

İhsân, Allah'a tam teslim olmak, âhiret gününe kesin inanmaktır. İhsân, bollukta ve darlıkta **infak etmektir.** İhsân, **öfkeyi yutmaktır, affetmektir.** İhsân, her an **Allah'ı hatırda tutmaktır.** Aşağıdaki ayet-i kerimelerde ihsan çerçevesinde yaşayan müminlerin bu güzel özellikleri sıralanmaktadır: ***"İşte bu âyetler, hikmet dolu Kitâb'ın âyetleridir. Muhsin olanlara (ihsan çerçevesinde yaşayanlara) bir hidâyet ve bir rahmettir. Onlar ki namazı kılarlar, zekâtı verirler. Onlar, âhirete de kesin olarak inanırlar. Onlar, Rableri tarafından gösterilen doğru yol üzerindedirler."*** (Lokmân, 31/2-5) ***"Onlar, bollukta ve darlıkta Allah yolunda harcarlar, öfkelerini yenerler, insanları affederler, çirkin bir iş yaptıkları yahut nefislerine zulmettikleri zaman Allah'ı hatırlarlar."*** (Âl-i İmrân, 3/134-135)

Netice olarak **ihsân, hayatın her alanında ihsân ile davranmaktır.** Doktor, hastasına ihsân ile yaklaşacak; âmir, emrinde olanlara ihsân ile muamele edecek; sanayideki tamir ustası, ihsân ile tamir işini yerine getirecek. Çünkü Allah Teâlâ her ân her yerde onu görüyor, onun ne yaptığını veya yapmadığını biliyor.

Ve unutma ey mümin! **İhsân üzere bir hayat yaşarsan, ihsan görürsün.** İhsân ölçüsünde yaşayan bir müminden Rabbi hoşnut olur. Zira âyet-i kerimede; ***"İhsân ile davranmanın karşılığı, aynı şekilde ihsândır."*** buyurulmaktadır. (er-Rahmân, 55/60)

İhsân üzere yaşayanların mükâfatı en sonunda cennet ve cemâlüllahtır, onlar mahşer gününün korku ve endişelerinden emîn olacaktır.

Ne mutlu imândan ihsâna bir hayat yaşayıp dünya âhiret saâdetine erebilenlere...

Rabbimiz, ihsân üzere kulluk yapmayı, ihsân üzere namaz kılmayı, ihsân üzere mümin kardeşlerimize muamele etmeyi, ihsân üzere yaşayıp ihsân üzere can vermeyi cümlemize nasip ve müyesser eylesin! Âmin!

KIRCAALİ'DEKİ İSLÂMÎ NEŞRİYAT EVİ

MERVE AZİZ

Kırcaali'de çarşıya giden herkes, o çok sesli çarşı sokaklarında yürüyüp küçük dükkanların etrafından geçerken "İslâmî Neşriyat Kırtasiyesi" diye küçük bir vakıf dükkânı görüyor. Satın alacak bir ihtiyacı olmasa dahi merak onu kapıya doğru götürüyor. Kapı açılıyor, içeriye adımlar atılıyor. "Gerçekten de farklı bir yer" diyor insan içeriye girdiğinde... Başörtüleri, pardesüler, miskler, misvaklar, namaz takkeleri, tesbihler ve başköşede kitaplar...

Nasıl yaptınız bunu? Diye soruyorum Kırcaali Bölge Müftüsü Beyhan Mehmed hocaya ve şöyle başlıyor söze: "Göreve başladığımızda ailecek böyle bir merkeze ihtiyaç duyuyorduk. 2014 yılının sonlarında vakıf malı olan bu dükkân Bölge Müftülüğü tarafından kullanılacak duruma geldiğinde bu projemiz de gündeme gelebildi."

Ve ilk adımlarını anlatıyor Beyhan hoca.

Aslında fikir, eşi Sibel hanımdan gelmiş. Bir gün saatlerce İstanbul'un en büyük kitapçılarını gezerek edep konulu bir kitabı zor buluyor Sibel hoca. Nihayet Fatih çarşısında da bir sürü zorluktan geçilerek bulunuyor aranan eser. Ve düşünüyorlar. "İstanbul'da bile aradığımız kitapları zor bulabiliyorsak, burda vatandaş en azından Kur'ân-ı Kerim'i, Efendimizin sözleri, fiilleri ve takrirleri olan hadis-i şerifleri, onun hayatı ile alâkalı kıymetli eserleri ya da başörtüsü, takke, tesbih, misk, misvak gibi şeyleri nerden bulacak ve nasıl tedarik edecek..." düşüncesiyle böyle bir merkezin açılmasını öngörüyorlar.

Fakat kim çalışacak? Vatandaş gelir miydi, gelmez miydi? Birkaç kişiye öneriyorlar, ama ilk başta kimse cesaret edemiyor. Vaize olan Sibel hoca bu hizmetin halka gerçekten sunulmasını arzu ediyor ve karar veriyor: "Ben bu iş için ilâveten bir ücret talep etmiyorum, zaten vaizeyim, kırtasiyede çalışırım, hem sohbetime hazırlanırım hem de orda halkla iç içe olurum." diyerek ilk adımı atıyor. Ve bir buçuk yıl boyunca bu işi gönüllü olarak yapıyor.

Tabiî, kolay olmuyor...

Beyhan hoca, kırtasiyeyi donatıp mal sağlamak için başta bir miktar borç alıyor. Aylar içerisinde borçlar ödeniyor.

Kırtasiyede satılmak üzere Kırcaali Medresesi, Yedi Kızlar Camii gibi tarihî ve kültürel eserlerin maketleri hazırlatı-

lıyor ve hediyelik eşya olarak satılmaya başlıyor. Kalemli Kur'an-ı Kerim, namazı öğreten cihaz gibi yeni ürünler de tedarik ediliyor.

Bazı Müslümanların Beyhan hocanın yanına gidip; "Hocam, komünizmin bittiğini bu dükkân sayesinde anlıyoruz, görüyoruz." Dediğini hayretle dinliyoruz.

Tabiî, Müftü Efendi bunlara seviniyor. Fakat her hayır işinde olduğu gibi negatif bakış ve görüşe de rastlanıyor. Meselâ, bazı Müslümanlar açılış esnasında: "Göreceğiz, dükkan birkaç ay sonra kapanırsa, o zaman bakalım ne olacak?!" gibi sözlerle yaklaşıyorlar bu hayırlı teşebbüse.

Ama, diyor Beyhan hoca, elhamdülillâh, Kırcaali halkı ahde vefa duygusuna sahip bir halk. Okuyor, araştırıyor, merak ediyor, toplumumuz dinî aidiyetlerine, millî ve manevî değerlerine sahip çıkıyor.

Yaklaşık bir buçuk yıl sonra kırtasiye gelir getirmeye başlıyor ve orada devamlı çalışacak birini aramaya başlıyorlar tekrar. Ve Kadriye hanım şu anda asgarî bir maaş ile kırtasiyede çalışıyor. Elde edilen kârla yeni yeni ürünler temin edilebiliyor artık.

"Hamdolsun, Rabbim böylesi bir güzelliği bize ihsan etti" diyor Beyhan hoca. Ve şunları paylaşıyor: Halk gerçekten soruyor. Mevlit yapacak insan, daha öncesinde düşünebiliyor musunuz buhur dediğimiz o tütsüyü kiliseden alıyordu. Bu bizi üzüyordu, yani mevlit yapacak kimse niye bizden değil de kiliseden alsın onu. Halkımıza böylesi bir hizmetin dahi sunulmuş olması bizi son derece mutlu ediyor. Bu hizmetin ilelebet dâim olmasını temenni ediyoruz ve diğer şehirlerimizde de aynı şekilde bu güzelliği Cenâb-ı Mevlâm ihsan eylesin." ۞

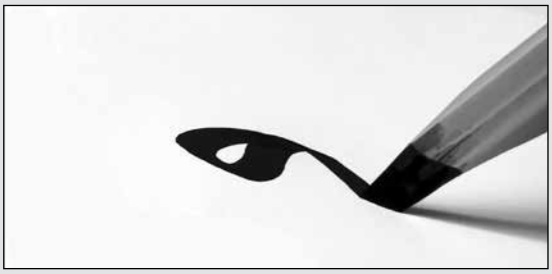

Marketlerde Satılan Tavukları ve Yiyecekleri Yemek Caiz Midir?

Marketlerde satılan hazır tavuklar İslâmî usullere göre kesilmişse, bunları yemekte herhangi bir sakınca yoktur. Fakat kesin olarak İslâmî usullere göre kesilmediğinden emin olduğumuz markalar varsa, bunları tüketmek haram olur. Bu durum diğer yiyecekler için de aynıdır. Eğer muhteviyatları helâl ise, onlar da helâldir, yok eğer içlerinde haram olan bir madde var ise, onlar da haramdır. Bu konuda Allah Teâlâ Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır: ***"Allah, size ancak leş, kan, domuz eti ve Allah'tan başkası adına kesileni haram kıldı..."*** (el-Bakara, 2/173)

Müslümanlar olarak içerisinde bulunduğumuz bu asırda yiyecek ve içeceklerin necis (dinen pis) olup olmaması tam olarak belli değildir. Bunun için de helâl sertifikası bulunan ürünleri tercih etmek gerekir. Ve elimizden geldiği kadar şüpheli şeylerden kaçınmalıyız. Peygamberimiz (s.a.s.) bir hadis-i şerifinde ise *"Şurası muhakkak ki, haramlar apaçık bellidir, helâller de apaçık bellidir. Bu ikisi arasında haram veya helâlliği şüpheli olanlar vardır. İnsanlardan çoğu bunları bilmez. Bu durumda kim şüpheli şeylerden kaçınırsa, dinini de ırzını da tebrie etmiş, temiz tutmuş olur. Kim de şüpheli şeylere düşerse, harama düşmüş olur..."* (Buharî)

Ve muhakkak ki Allah herşeyi en iyi bilendir!۞

FİLİSTİN'İN KALBİ KUDÜS

(YOLCULUK NOTLARI) – II

Bağrında üç ilâhî dinin kutsallarını barındıran, Müslümanların ilk kıblesi, sevgili Peygamberimiz Muhammed (s.a.s.)'in Miraca yükseldiği mübarek Kudüs şehri... Uzun tarihi boyunca iki defa yerle bir edilmiş, 23 defa işgal edilmiş, 52 defa saldırıya uğramış ve 44 defa ele geçirilip kurtarılmış olan Kudüs şehri, "Hoşgeldiniz, Allah'ın selâmı üzerinize olsun!" ile karşılıyor bizi.

2007 yılında yapılan nufus sayımına göre, Kudüs'te 744 bin 600 kişi yaşamaktadır. Bunların yüzde 64'ü Yahudî, yüzde 32'si Müslüman ve yüzde 2'si Hristiyandır. Müslüman ahali, Mescid-i Aksâ'nın bulunduğu Doğu Kudüs'te yaşamaktadır ve sayıları 200 binin üzerindedir.

Kudüs'ün her iki kısmı -Doğu ve Batı- da üç din mensubunun ibadethaneleriyle dolu. Yahudîlerin 1204 sinagogu, Hristiyanların 158 kilisesi, Müslümanların da 73 camisi var. Bu şehir Yahudiliğe 3 bin yıldır, Hristiyanlığa 2 bin yıldır, Müslümanlığa 1400 yıldır hizmet etmektedir. Bugükü durumu ile mübarek Kudüs İsrail işgali altında bulunmaktadır.

Hazreti İbrahim'den, Hazreti Musa'ya, Hazreti İshak'tan Hazreti İsa'ya, Hazreti Muhammed (a.s.)'e kadar pek çok peygamberlere evsahipliği yapmış, imanın, azmin, ibadetin ve Allah aşkının odağı olmuş mübarek Kudüsteyiz, elhamdülillah.

Kudüs şehri, dört tepe üzerine kurulmuştur. Bu dört tepeden bir tanesi üzerinde bulunduğumuz Zeytin Dağı'dır. Bu dağın tam karşısında Mescid-i Aksa'nın olduğu yer, Beytü'l-Makdis Dağı ismiyle anılır. Bunun için bu alana, hem Mescid-i Aksa (uzak cami), hem de Beytü'l-Makdis (kutlu ev) denir.

Zeytin Dağı'nın bir tarafında el-Meşarif Dağı, diğer tarafında Hazreti Ömer'in sahabe ile beraber girdiği ve keşif yaptığı Tekbir Dağı vardır.

Zeytin Dağı'nın tam önünde milyon dolara satılan ve içinde hiç bir ceset olmayan Yahudî mezarlığı bulunmaktadır. Çok büyük miktarlar karşılığında satın alınan bu mezarlar sayesinde cennete gideceklerine inanıyorlar. Zeytin Dağı'ndan karşıya bakarken sağ tarafta Hazreti İsa'nın Kudüs ve Mescid-i Aksa'ya bakarken ağladığı yeri görüyoruz. Burada Hazreti İsa'nın gözyaşını temsilen Gözyaşı Kilisesi yapılmıştır. Gözyaşı Kilisesi'nin hemen altında sarı kubbeli Rus Ortadoks Kilisesi göze çarpmaktadır. Bu kilisenin aşağısında da Hazreti Meryem'in kabrinin bulunduğuna inanılan Cismaniye Kilisesi vardır. Hemen yanı başında ise Şeyh Muciruddin el-Hanbeli türbesi bulunmaktadır.

Zeytin Dağı'ndan tam karşıya baktığımızda Kanuni Sultan Süleyman tarafından 16. asırda yaptırılan surları net bir şekilde görebiliyoruz. Zamanında bir inşaat harikası olan bu surlar beş yılda tamamlanmıştır. Bu surların içinde her ne varsa hepsi eski şehirdir. Surların uzunluğu 4032 metreye ulaşmaktadır. Yüksekliği 11-12 metre arasında değişmekte, üç metre genişliğindedir. 42 tane gözetme kulesi var.

Zeytin Dağı'ndan karşıya baktığımızda Davud (a.s.)'ın kabrinin kubbelerini, Hazreti İsa'nın havarileri ile birlikte son akşam yemeğini yediği kiliseyi de görebiliriz. Hristiyanlık açısından burada en kıymetli ve kutsal sayılan yer, Kubbetü-s-Sahra'nın tam karşısında bulunan Kıyamet Kilisesidir. Burası bütün Hristiyan âleminin gelip "hacı" olduğu kilisedir. Her Hristiyan için çok kutsal olan bu kiliseyi ziyaretimizde içinde yüz dolayında "hacı" adayını gördüğümüzde üzüldük. Her yıl milyonlarca hacı adayının Mekke'yi doldurup taşırdığını, umrecilerin sayısının dahi yüzbinleri aştığını hatırlayınca da göğüslerimiz kabardı.

Biz rehberin verdiği bilgileri dikkatle dinliyoruz, ama gözlerimiz, kalplerimiz, televiziyon ekranlarından tanıdığımız karşıdaki Mescid-i Aksâ'da. Hemen oraya koşup şükür secdesine kapanmak, bu mübarek topraklara yüz sürmek için acele ediyoruz.

Acele ediyoruz, çünkü İsra ve Mirac mucizesinin gerçekleştiği mekân olan Mescid-i Aksâ, sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) tarafından da ziyaret edilmiştir. O, Mescid-i Haram'dan sonra insanların ibadet etmeleri amacıyla yapılan en eski ikinci mabet ve yerüzünde ziyaret edilebilecek mescitler arasında Mescid-i Haram (Mekke'deki Kâbe) ve Mescid-i Nebi'den (Medine'deki Peygamber Mescidi) sonra üçüncü mescid olarak Mescid-i Aksâ'yı zikretmiştir. Ayrıca Beytü'l-Makdis'te namaz kılmayı tavsiye etmiştir, zira burada kılınan her namaz, Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebevi dışında kılınan 1000 namaza bedeldir. Hazreti Peygamber (s.a.s.) ümmetinden bir topluluğun kıyamet gününe kadar hakkı üstün tutmaya ve düşmanları karşısında galip gelmeye devam edeceğine, bu topluluğun da Beytü'l-Makdis ve çevresinde bulunacagını haber vermiştir. İşte bunun için Rabbimiz, Mescid-i Aksa ve çevresini mübarek kılmış (el-İsrâ, 17/1), bu bölgeden "mukaddes toprak" (el-Mâide, 5/21) ve "iyi güzel bir yer" (Yunus, 10/93) olarak bahsetmiştir. Böylece Müslümanlar, dinî ve fikrî bakımdan Mescid-i Haram ile Mescid-i Nebevî'ye olduğu kadar Kudüs-i Şerif ve Mescid-i Aksâ'ya da kalben ve ruhen bağlamıştır.

Rivayete göre, Allah Teâla ilk insan ve ilk peygamber olan Hazreti Adem'e Kâbe'den 40 yıl sonra Mescid-i Aksâ'yı kurmasını emretmiştir. Milâttan 1000 yıl önce Hazreti Davud tarafından fethedilen Kudüs, oğlu Süleyman (a.s.) tarafından kurulmuş olan yeni devletin başkenti yapılmış ve ilk mabet inşa edilmiştir.

Filistin ve onun merkezi Kudüs Hazreti Ömer zamanında Müslümanlar tarafından fethedilmiştir. Yıl 638. Bu tarihten sonra Müslümanlar Kudüs'te, hele de Mescid-i Aksa'da dehşetli bir imar haraketi yürütmüşlerdir. Hazreti Davud ve Süleyman tarafından yapılan, ancak Babilliler, İranlılar ve Romalılar tarafından yakılıp yıkılan, yok edilen mabetleri aslına uygun bir şekilde ihya etmişler, daha yüzlerce yeni mabet, medrese, kervansaray ve başka hayır müesseseleri kurmuşlar, Filistin'i, hele de onun başkenti Kudüs'ü yaşanası bir yer yapmışlardır. Bu mutlu dönem tam 460 yıl devam etmiştir. Ancak bu yükseliş ve gelişme 1099 yılına kadar sürmüştür. Bu tarihte Filistin ve Kudüs'ü işgal eden insanlıktan uzak, vahşî Haçlı orduları bu güzelim şehri yakıp yıkarak, 70 bin Müslümanı da katlederek bir yeryüzü cehennemine çevirmişlerdir. İnsanlık tarihinin çok seyrek yaşadığı bu felâkete, Mısır ve Suriye'de Eyyûbîler devletini kuran Selâhaddin Eyyûbî 1187 tarihinde Haçlaları Kudüs'ten kovmakla son vermiştir. Samimî bir Müslüman olan Eyyûbî, Kudüs'ü eski haline getirmek için büyük gayretler sarfetmiş ve şehrin eski ihtişamını iade etmiştir. Eyyûbî'nin ölümünden sonra Kudüs gene birkaç defa el değiştirmiş, yeni yıkımlara sahne olmuştur. Mübarek şehri Osmanlı devletine katarak Yavuz Sultan Selim 1517 yılında burasını tamamen kurtarmıştır. Osmanlılar, 1917 yılına kadar Kudüs'ü yeniden ihya etmişler, huzur içinde geliştirerek eski ihtişamına kavuşturmuşlardır.

Bugünkü durumda bu mübarek şehir İsrail işgali altında bulunmaktadır.

RUSÇUK'TA MİRZÂ SAİD PAŞA CAMİSİ

SALİH DELİORMAN ARAŞTIRMACI

Rusçuk, Tuna boyunun, hatta Bulgaristan topraklarının en güzide şehirlerindendir. Özellikle 19. asırda güzel mimarisi, hareketli manevî, kültür ve ticaret hayatıyla Osmanlı topraklarında özel bir yere sahip olmuştur. O yüzden belirli dönemde Tuna Vilâyetinin merkezi haline gelmiştir. Bu şehrin tarihinde özel bir yere sahip olan kişilerden biri Mirzâ Mehmed Said Paşa (ö. 1871)'dır.

Tatar asıllı olan Mirzâ Said Paşa, hayatını devlet görevlerinde geçirmiş, uzun zaman Rumeli'de ve farklı bölgelerde valilik yapmış, vezirlik payesi verilmiştir. Onun en fazla hizmeti defalarca valilik yaptığı Silistre'de olmuşsa da görev yaptığı her yerde son derece güzel hizmetlerde bulunmuştur. O, iyi bir devlet adamı olmanın yanında çok hayırsever bir kişidir. 1262/1846 yılından Rusçuk'ta hazırlanan vakfiyesinden anlaşıldığına göre, Mirza Said Paşa, Rusçuk'ta yaptırdığı cami ile birlikte yanında 11 hücreli medrese, kütüphane ve mektep yaptırmış, ayrıca Şumnu'da Nakşibendî hânkâhı, Hacıoğlu Pazarcığı ve Tutrakan'da cami yaptırmış, başka yerlerde de camiler tamir ettirmiş, su pınarları, çeşmeler ve hayır müesseseleri kurmuştur. Bunların ihtiyaçlarını karşılamak için Rusçuk içinde 35 dükkân, 1 tahmis (kahve kavurup satma yeri) ve 1 kahvehane arsası, Rusçuk dışında aşağı Tuna bağları yanında 14 dönümlük üzüm bağı, bostan yeri, Hızır Baba Tekkesi ve Silistre yakınında birer salhâne, Tahtaköprüaltı'nda Tuna üzerinde 2 ve Balçık'ta Batova nehri üzerinde 1 değirmen, Tutrakan'da dört dükkân, 4 mahzen ve 1 kahvehâne, Yenipazar'da 10 oda, ahır ve kahvehâneden meydana gelen han ve bir evini vakfetmiştir.

Osmanlı döneminde Rusçuk şehrinde bulunan 30 caminin en önemlilerinden biri de merkeze kurulmuş olup bugün de hizmet eden Mirza Said Paşa camisidir. Caminin yapılınca 1846 senesinde tescil edilen vakfiyesinden de anlaşılacağı üzere cami, bu tarihten önce bina edilmiştir. Maalesef, bir yangına kurban giden caminin ilk haliyle ilgili fazla bilgimiz yoktur. Bugünkü cami, yangında yanan mabedin yeniden yapılmış halidir. Ayrıca cami, mahallede yaşanan su borusu patlaması sonucunda büyük bir hasar gördüğü için 2016-2017 yıllarında restore edilmiştir.

Mirza Said Paşa Camisi, fevkânî tarzda inşa edilmiştir, yani ibadet mahalli altındaki dükkân ve diğer odaların üstündedir. Diktörgen şeklindeki yapısı tuğla ve bazı yerlerde kesme taştan örülmüştür. Kırma çatı ile örtülmüş olup iç kubbesi vardır. Çok güzel bir akustiğe sahip olan caminin tezyinatında vurgu tavana yapılmıştır. Çok dikkat çekici ve etkileyici ahşap tavanı kalem işi süslemelere sahiptir. İç kubbenin ortasında yer alan ahşap tavan göbeği güzel işlemesiyle ve boyalı süslemesiyle göz kamaştırmaktadır.

Geniş bir ahşap mahfile sahip olan caminin sade yapılı minberi de ahşap olup çok zarif ve göze batmayan süslemeleri vardır. Sanatsal değeri yüksek olan mihrabının iki tarafında kaide ve sütu başlıkları olan güzel işlenmiş ikişer kolon yer almaktadır. Mihrap içine resmedilen üç kurnalı çeşmesi ve selvi ağaçlarıyla çok güzel ve orjinal bir eser meydana getirilmiş olup mihrap içinde mihrap görünümü arz etmekte ve mihraba canlılık kazandırmaktadır.

Caminin sağ köşesinde sakal-ı şerif mahfazası bulunmaktadır. Ayrıca önceleri kitap ve bazı belgelerin korunduğu kitaplık yer almaktaydı.

Caminin endamlı minaresi, tek şerefeli olup taş gövdesi düz ve sıvanmış, kaidesi ise kesme taşlarla örülmüş ve üzerinde kabartmalı süslemeler vardır.

Kapıdan cami içine girip merdivenlerden üst kata çıkınca ibadet mahalline giriş kapısı üzerinde güzel bir hatla yazılmış kitabesi bulunmaktadır.

NÜVVÂB İMAM HATİP LİSESİNİN "SAYIN HOCASI":

OSMAN İSMAİLOV

(1928 - 2017)

MEHMED HASAN

Osman Hasanov İsmailov, 16 Mart 1928 tarihinde nüfusunun çoğunluğu Müslüman-Türklerden oluşan Razgrad iline bağlı Ludogortsi (Duraç) köyünde dini bütün bir ailede gözlerini açtı. O, camiye ilk defa 6 yaşında girdiğini ve 104 yaşında vefat eden dedesinin "İnsanlara karşı devamlı terbiyeli ol. Sana biri kötülük yaparsa, sen daima ona iyilikle karşılık ver!" nasihatini hiç unutmamaktaydı. İlkokul ve rüşdiyeyi doğduğu köyün Türk okulunda okudu. Ailesinin imkânları iyi olduğu için rüşdiyeden mezun olunca eğitim düzeyini yükseltmek için Şumnu'daki Nüvvâb Medresesine devam ederek lise kısmından mezun olmuştur.

Osman İsmailov, Nüvvab'ta aldığı eğitim bilinciyle Sofya "Kliment Ohridski" Üniversitesi Tarih ve Felsefe Fakültesinde ilmî yolculuğunu sürdürmüş ve 1956 yılında oradan mezun olmuştur. Sofya'da eğitimine devam ederken Ruziye hanım ile tanışır ve aile kurar. Eşi Ruziye Hanım; Şumnu Darü'l-Muallimîn mezunu olup 1929 yılında düzenlenen Bulgaristan Türklerinin Birinci Millî Kongresine katılanlardan, 9 Eylül sonrası Halk Meclisinde ilk Türk milletvekillerinden, eğitimci ve gazeteci Ahmed Yakubov'un kızıdır. Osman İsmailov ile Ruziye hanımın izdivaçlarından 1 kızları vardır.

Üniversiteden mezun olunca aynı yıl Şumnu Türk Pedagoji Okuluna tarih öğretmeni olarak döner. Burada Türk gençlerine

Türkçe olarak tarih dersleri öğretme şerefine nail olur. Daha sonra yine Şumnu'da bulunan "Hristo Smirnenski" Lisesinde 3 yıl tarih ve felsefe öğretmeni, 15 yıl da müdür olarak görev yapmıştır.

Öğrencileri ve arkadaşları Osman İsmailov'u "Okulu ve öğrencileri çok seviyordu. Onlara tarih bilincini aşılamak için bütün metodları kullanıyordu. Kısa zamanda tarih dersini ve kendisini sevdirdi. Öğretmen, öğrenci ve etnik farklılığı gözetmiyor, onlara geleceğin öğretmenleri olarak bakıyordu." sözleriyle hatırlamaktadır.

20 Mayıs 1989 tarihinde Şumnu'da düzenlenen Türklerin hak ve isimlerinin iade edilmesiyle ilgili gösterilere katılıp önderlik etmiştir. O günlerde Türkiye'de yaşayan abisine isminin değiştirildiğini bir mektupla bildirdiği için 11 Temmuz 1989'da evinden alınıp 20 kişi ile beraber Sofya'da tutuklanmış, sorgulanarak eziyet görmüştür. Totaliter rejim çökünce serbest bırakılmıştır.

Osman İsmailov, bu sıkıntılara göğüs gererek yaşadığı Şumnu şehrinde kapatılmış olan meşhur Medresetü'n-Nüvvâb'ın yeniden açılması için mücadele edenlerin başında gelmektedir. Demokrasi döneminin ilk aylarında ikinci defa açılıp İmam Hatip Lisesi olarak hizmet vermeye başlayan Nüvvâb okulunun kurucusu ve ilk müdürüdür. Okulda 7 yıl boyunca müdürlük yapmıştır. Sonuç itibarıyla Şumnu şehrinde 48 yıl öğretmenlik ve 2 lise müdürlüğü yapmıştır.

Ayrıca 10 yıla yakın bir zaman Şumnu Müftüsü olarak da görev yaptı. 2014-2015 yıllarında Başmüftülük etrafında oluşturulan kargaşa ortamında ise Bulgaristan Müslümanları Başmüftülük teşkilâtını idare etmek üzere mahkeme tarafından tayin edilen geçici üçlü yönetimde Fikri Salih ve Ridvan Kadyov ile birlikte görev aldı.

Osman İsmailov, uzun yıllar gerek öğretmen, gerek müdür, gerekse müftü olarak genelde Bulgaristan Müslüman-Türk toplumunun özelde ise Deliorman halkının eğitim ve kültürel kalkınmasına büyük gayretler sarf etmiştir. Hoşgörülü olması hasebiyle her çalıştığı yerde kendisini sevdirmiştir.

Farklı dergi ve gazetelerde tarih ile ilgili yazıları yayınlanan Osman İsmailov'un "Şumnu ve Tarihte Bıraktığı İzler" başlıklı kitabı da 2014'te İzmir'de basılmıştır.

Herkese saygı ile hitap eden "Sayın Hocamız", 24 Kasım 2017 yılında Cuma günü vefat etti. Kabri Şumnu mezarlığında bulunmaktadır. Mekânı cennet olsun!

"HOCAZADE MEHMED MUHYİDDİN EFENDİ" ÖDÜLLERI İLK SAHİPLERİNİ BULDU

Yüksek İslâm Şurası, Başmüftülük kurumunun kuruluşunun 107. yıldönümünde Sofya'daki Merkezî Asker Kulübünde gerçekleşen merasim ile 8 Aralıkta ilk "Hocazâde Mehmed Muhyiddin Efendi" ödüllerini sahiplerine takdim etti.

Ödülün ilk sahipleri şöyle sıralanıyor:

Hayatını İslâmî ilimlere ve Müslümanların kimliğini korumaya adayan bir hizmet gönüllüsü olan Ribnovo köyünden 92 yaşındaki Mehmed Hamid hoca.

İkincisi ise beş çocuğunu da Mestanlı İmam Hatip Lisesinde okutarak güzel bir model ortaya koyan Bel Kamen köyünden Musa Durlu.

Ödüle lâyık görülen üçüncü kişi de "Karmela 2000" şirketinin sahibi Pavel Stoyanov olmuştur. Bu işadamı Başmüftülüğün verdiği "Helâl" sertifikası ile Bulgaristan pazarına ürün sunan ilk kişidir. Böylece Bulgaristan Müslümanları arasında helâl ürünlerin yayılması ve tanınmasında katkı sağlamıştır.

Kırcaali ilinin Killi (Benkovski) imamı Erdinç Süleyman de köyünde yürüttüğü din eğitimi çalışmaları ve bu sahadaki yeni uygulamalarıyla temayüz etmiştir.

Bulgaristan'ın dördüncü Cumhurbaşkanı Rosen Plevneliev (2012-2017), Başmüftülük teşkilâtı ve Müslüman halka göstermiş olduğu ilgi ve olumlu tavırlarından dolayı fahrî ödüle lâyık görülmüştür.

BAKAN ÖMER ÇELİK'TEN BAŞMÜFTÜLÜĞE NEZAKET ZİYARETİ

Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Birliği Bakanı Ömer Çelik Bulgaristan'ı ziyaret etti. Bu ziyareti esnasında sayın Bakan Başmüftülüğü de teşrif ederek Başmüftü Dr. Mustafa Hacı ile görüştü. Görüşme esnasında Başmüftü ve Bakan, Bulgaristan'ın Estonya'dan devralacağı Avrupa Birliği başkanlığı, Başmüftülük ve Bulgaristan Müslümanları hakkında konuştular.

AYTOS BÖLGE MÜFTÜLÜĞÜ YETİMLERLE BULUŞTU

Aralık ayının başında Aytos Bölge Müftülüğü, Bulmüftülük teşkilâtının gayretleriyle Yetimler Fonu tarafından düzenli olarak yardım edilen öksüz çocuklarla buluşma düzenledi. "Yetimler Haftası" münasebetiyle Boğazdere (Şivarovo) köyünde yapılan toplantıda yetim çocuklar ve yakınları hazır bulundu. Etkinliğin evsahibi Aytos Bölge Müftüsü Selahâttin Muharrem, Başmüftü Yardımcısı Birali Birali ve "Sosyal Hizmetler" Dairesi Uzmanı Bahri İzet çocuklarla sohbet edip sorunlarını dinlediler. Ayrıca kampanyaya destekte bulunan hayırseverler tarafından temin edilen hediyeleri takdim ettiler.

USTİNA VE ŞUMNU İMAM KURSLARI YENİ MEZUNLARINI VERDİ

Başmüftülüğe bağlı Ustina ve Şumnu imam kursları acil imam ihtiyacını karşılamak için birkaç yıldır eğitim çalışmaları yapmaktadır. Bu kurslarda 2017 yılı içinde eğitim görerek resmen imamlık hizmeti yapma hakkını kazanan 36 kursiyer, 18 Aralıkta Hasköy'de düzenlenen mezuniyet merasimiyle diplomalarını aldı. Ülkenin farklı bölgelerinden gelip bir yıllık eğitim sürecini başarıyla tamamlayan farklı yaşlardaki din hâdimlerinin mezuniyet sevincini merasime katılan Başmüftü Dr. Mustafa Hacı, Türkiye Büyükelçiliği Sosyal Hizmetler Müşaviri Dr. Ulvi Ata, Gümülcine Seçilmiş Müftüsü İbrahim Şerif, Edirne Müftüsü Emrullah Üzüm de paylaştı.

Брой 1 (277)
Януари 2018
Година XXVI

ISSN: 1312-9872

Издател
МЮСЮЛМАНСКО ИЗПОВЕДАНИЕ
Главно мюфтийство

Вид издание
Месечно, периодично

Редакционна колегия
Ведат С. Ахмед
Джемал Хатип
Доц. Ибрахим Яльмов
Д-р Исмаил Джамбазов
Д-р Кадир Мухаммед
Мурад Бошнак
Мухаммед Камбер

Технически редактор
Салих М. ШАБАНОВ

Контакти
София 1000
ул. „Братя Миладинови“ 27
Списание „Мюсюлмани“
Тел.: 02/ 981 60 01

Представителства
Мюсюлмански настоятелства
Районни мюфтийства

Online
www.grandmufti.bg
muslumani@grandmufti.bg

Печат:
Sky Print

Абонаментни цени
Годишен: 24,00 лв.
Шестмесечен: 12,00 лв.

ВЯРВАМ...

Аменту билляхи ве меляикетихи ве кутубихи ве русулихи ве-л-йевм-ил-ахири ве би-л-кадери, хайрихи ве шеррихи миняллахи теаля, ве-л-ба‘су ба‘де-л-мевти хаккун. Ешхеду ен ля иляхе иллаллах ве ешхеду ен-не Мухаммеден абдуху ве расулюх.

Повярвах в Аллах, в Неговите меляикета, в Неговите Книги, в Неговите пейгамбери, в сетния ден, в съдбата – доброто и злото са от Всевишния Аллах и съживяването след смъртта е истина. Свидетелствам, че няма друг бог, освен Аллах, и свидетелствам, че Мухаммед е Негов раб и пратеник.

Тези думички ги научихме още като малки деца. Може би в началото ги изричахме като неразбираеми „магически формули“, но впоследствие разбрахме, че те не са нещо като „фокус-бокус“, а представляват формулата на щастието. Защото тези слова формират нашия мироглед, нашето поведение, до голяма степен – и нашия живот, на този и в отвъдния свят. А живот, който е зададен по формулата „аменту“, е изпълнен с щастие. Такъв живот се крепи на вярата, надеждата, милостта и любовта.

„Аменту“, така както го наричаме накратко, е веруюто, кредото на мюсюлманина. С тези думи ние изразяваме нашата вяра и убеждение в най-съкратения й вид. Това е фундаментът на всички принципи на исляма, който е нашият път към вечното блаженство.

Казваме „аменту“ и всичко си променя цвета... Казвайки „повярвах“, се покланяме пред нашия Изкусен Създател, а Той ни подчинява всички Свои създания. Колко велико нещо е това!

„Аменту“ е съкровището, което ни осигурява необходимата енергия за нашия пълноценен живот. Това са шест реки, които ни поят. Това са шест звезди, които ни посочват пътя в тъмнината. Това са шест кръвоносни съда, които ни носят живот. Затова нека повярваме в тях... Нека ги следваме, без да пренебрегваме нито едно от тях.

Всеки, който се опита да изключи, да омаловажи или да размие едно тях, означава, че се опитва да прекъсне една от кръвоносните ни артерии, а защо не и аортата... Затова трябва да бъдем будни, защото има такива, които се опитват да направят това. Например, започвайки от вярата в съдбата...

Слава на Аллах, Създателя и Управляващия световете, Който ни дари с благото да изречем тези благодатни изрази. Иншаллах да ни зарадва и с възможността да ги научим, да ги разберем правилно и да се ръководим по тях в действията си.

Ведат С. Ахмед

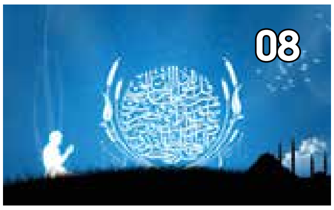

СЪДЪРЖАНИЕ

02 Суверенитет над Палестина би трябвало да има палестинският народ...
05 Бъди мюсюлманин – с грешките и извиненията си
06 Вярата е лек за социалните проблеми
08 Искрената вяра изисква цялостно подчинение
10 Ислямофобията и антимюсюлманските престъпления от омраза
12 Музика и възпитание
14 Песа през Йордания
16 Приветствени думи на г-н Росен Плевнелиев
17 Мехмед Хамид Ходжа Ефенди

За съдържанието на публикациите отговорност носят авторите им, а за обявите и рекламите – рекламодателите. • Уважаеми читатели, поради наличието на цитати от Свещения Коран и хадиси на страниците на списанието Ви молим да не го хвърляте на земята.

Суверенитет над Палестина би трябвало да има палестинският народ...

Интервю с посланика на Държавата Палестина в България Н. Пр. д-р Ахмед Ал-Мадбух

▶ ***Ваше Превъзходителство, бихте ли се представили на читателите на сп. „Мюсюлмани"?***

Как сега да говоря за себе си? (Смее се.) Аз съм д-р Ахмед Ал-Мадбух. Учил съм политология в Ливанския университет, завършил съм медицина в Медицинския институт в Ростов, Русия. Имам завършен докторат по специалността „Урология и урологична хирургия" в Московския медицински университет. Роден съм в бежански лагер в Южен Ливан. Лагерът е основан от палестински бежанци, прогонени при създаването на Държавата Израел през 1948 година. Женен съм, имам един син.

▶ ***Откога сте в България? Какви са отношенията между България и Палестина?***

В България съм от 2009 година. Скоро ще се навършат 9 години. Връзките между нас и България са добри. Имаме подкрепата на България на международни форуми. В повечето случаи България гласува „за" резолюциите, свързани с палестинския въпрос, понякога се въздържа от гласуване. Нашият стремеж е България да гласува в подкрепа на всички резолюции, свързани с Палестина. Колкото до българския народ, ползваме се с широка подкрепа от българския народ – както от мюсюлманите, така и от християните.

▶ ***Понеже стана дума за мюсюлманите, как живеят мюсюлманите в България според Вас? Имате ли наблюдения?***

Провокационен въпрос. (Смее се.) Мюсюлманите в България имат представителство в парламента. Представени са и в предишните правителства. В България има множество джамии и религиозни учреждения, които са отворени за молитва и за дейност.

От нашите наблюдения в София и от контактите ни с представители на Мюсюлманско изповедание оставаме с впечатление, че в София има нужда от по-голяма джамия. И разбира се, подкрепяме тази нужда с призив да бъде дадено разрешение за изграждане на сграда за Висшия ислямски институт и на ислямски молитвен дом, джамия. Мюсюлманите имат такива права, каквито имат християните в България, защото те всички са граждани на България. И трябва да имат тези права...

▶ ***Ваше Превъзходителство, в една от последните си книги Умберто Еко, когато пише за Палестина и Йерусалим, задава един въпрос: „Връща ли се часовникът назад?". Повтаря ли се историята? Чия земя е Йерусалим? И трябва ли да бъде нечия една земя, за която се казва, че е „Обетована земя" – свещена земя за трите религии, и в която са корените на трите монотеистични религии?***

Палестина през всички епохи е привличала света към себе си. Имало е множество нашествия. Палестина са я владели много нации – римляните, елините, египтяните. Ислямският халифат най-дълго време е управлявал Палестина. Кръстоносците са идвали с намерението да освобождават Йерусалим, защото там е бил разпнат и възкръснал Христос.

Евреите също така идват като нашественици в Палестина и създават царство, което просъществува само около 70 години. Но всички са си отивали от тази земя, а палестинците, населението на Палестина, са си оставали.

Палестина и до ден днешен продължава да привлича всички към себе си. И точно това е движещият мотив на ционизма, който всъщност е едно неоколониално, неоколонизаторско движение. Това е движение за колонизация, точно от същия тип, каквото е било по времето на римляните и на елините. Суверенитет над Палестина би трябвало да има палестин-

ският народ. Това обаче не означава, че религиозните светини са само на и само за палестинците.

Комплексът на джамията „Акса" е собственост на всички мюсюлмани по света. Той е ислямски вакъф. Църквата „Възкресение Христово" е притежание и достояние на всички християни по света. Тя е църковна собственост на християните, на християнските църкви. Същото се отнася и за църквата „Рождество Христово", също в палестинския град Витлеем. И тя е достояние на християнските църкви по цял свят. Но суверенитетът върху територията на тази земя трябва да бъде на палестинския народ.

▶ ***Но защо, когато няма проблем, изглежда така, че се създава проблем?***

През втората половина на XIX век се формира ционисткото движение, което заявява за своя цел създаването на национален дом за евреите в Палестина.

Всъщност, когато става дума за създаване на национален дом за евреите, първоначално Палестина не се споменава. Предложени са им различни варианти – такъв национален дом да се създаде за тях в Аржентина, в Либия, в Бразилия, в Уганда, в източните части на Арабския полуостров. И в крайна сметка те приемат да бъде в Палестина.

Това обаче причинява катастрофа на палестинския народ. На един по-късен етап тяхната идея бива възприета от Великобритания и от нейните най-близки съюзници – САЩ и Франция. Излиза Декларацията на Балфур, т.е. на британския външен министър Балфур, с която британското правителство обещава, че ще съдейства, ще работи за създаване на еврейски национален дом в Палестина.

И Палестина, която по време на Османската империя е част от османските владения, при разпадането ѝ попада под британски мандат на управление. Тогава Великобритания започва да изпълнява своето обещание, като съдейства за привличане на евреи от цял свят към Палестина. Заедно с това биват прогонени много палестинци и се създава една държава „чуждо тяло" на наша земя. От тогава и до сега ние продължаваме да се борим, за да извоюваме своите права и за създаване на нашата държава.

▶ ***Какви са отношенията между палестинците и евреите, на самото население извън политиката?***

Въпросът Ви съдържа две части. От една страна, може да се говори за отношенията между палестинци и евреи на територията на самия Израел.

Върху територията на историческа Палестина всъщност има съжителство между палестинци и евреи. Върху териториите, на които през 1948 година се създава Държавата Израел, има „съжителство" между палестинците под окупация и заселниците в незаконните заселнически колонии. Така че във втория случай не може да се говори за „теаюш" – съвместно съжителство. Защото как може един окупиран народ да съжителства със своите окупатори и с колонизиращите го заселници?

По отношение на палестинците, които живеят в Държавата Израел, т.е. които са нейни граждани, те са подложени на дискриминация от израелското законодателство. Законодателството поставя евреите като първа категория, а палестинците, арабските граждани са втора категория хора. На окупираните територии действа израелско военно законодателство по отношение на палестинците, които са жители на тези територии, и се прилага гражданско израелско законодателство спрямо незаконните заселници в колониите – евреите.

Но ако въпросът Ви се отнася за съжителството между палестинците от трите религии – мюсюлмани, юдеи и християни, то съжителството меж-

ду палестинските мюсюлмани, юдеи и християни винаги е било напълно мирно, без каквито и да било проблеми в течение на цялата история.

Проблемът е с евреите ционисти, които са дошли при нас от всички краища на света. Защото те са дошли, за да ни отрекат и заемат нашето място. Между нас и тях няма как да има съжителство. Въпреки това ние продължаваме да подкрепяме принципа и формулата за уреждане на проблема чрез две държави: Държавата Израел – за всички нейни граждани, и Държавата Палестина – за всички нейни граждани, които ще съжителстват в мир и сигурност помежду си.

Йерусалим е важен духовен център за нас, мюсюлманите, и всички мюсюлмани по света се притесняват от тези конфликти. Как се отнасят към проблема останалите арабски страни?

Йерусалим представлява голяма духовна ценност не само за мюсюлманите и за християните по света. Колкото до позициите на арабските държави, те всички подкрепят идеята, че Йерусалим е столица на Държавата Палестина. Всички подкрепят принципа за уреждане чрез две държави. И Йерусалим не може да бъде нищо друго освен столица на Държавата Палестина. Като градът ще бъде отворен за представителите на всички религии, при пълна свобода на вероизповеданията.

А тъй като ние сме наследниците, ние сме внуците на основателите на този град – „йевусеите", които първоначално основават града, наричайки го „град на Йевус". По-късно градът променя името си на арамейски език и започва да се нарича „Урсалим", което значи „град на мира" – „мединет-ус-селям" на арабски. Та в качеството си на техни наследници ние гарантираме, че градът ще бъде отворен и свободен за представителите на всички религии.

Между другото, Йерусалим е на повече от пет хилядолетия. И ако другата страна твърди, че е присъствала там преди три хилядолетия, нашето присъствие е отпреди пет хилядолетия.

Какво бихте казали за решението на Доналд Тръмп да признае Йерусалим за столица на Израел?

Това е крайно необмислено решение. Незаконно. Недействително. И съответно всичко, произтичащо от това решение, е незаконно, нелегитимно, а и неморално. Сигурен съм, че когато е вземал това решение, Тръмп не е чел историята на Йерусалим. Може ли президентът на една държава, която е на 241 години, „да подари" на държава, която е на 70 години, един град, който е на 5000 години? Това решение не струва дори колкото мастилото, с което той се е подписал под него. Решението е шутовско.

В Истанбул се състоя среща между страните членки на Организацията за ислямско сътрудничество, на която бяха обсъдени проблемите, свързани с Йерусалим, и бяха предложени решения за тях. Как оценявате Вие това? Какви са новините от Палестина по тази тема? Доволни ли са палестинците от тази среща?

Ние, разбира се, приветстваме всички ръководители и сме благодарни на Турция, която в качеството си на председател на Организацията за ислямско сътрудничество инициира тази среща, и на държавните глави на страните членки на Организацията. Приветстваме взетите решения и призоваваме към още по-активна подкрепа за палестинския народ и за още по-категорично противопоставяне на американските решения.

Има мюсюлмани в България, които желаят да посетят Йерусалим по време на сезона за хадж. На този етап възможно ли е някой, който е тръгнал за умре или хадж, преди Мекка и Медина да посети и Йерусалим, където е първото къбле на исляма?

Ние ви каним и ви призоваваме, ние настояваме да дойдете на посещение в Йерусалим. За нас би било огромна морална подкрепа мюсюлманите да тръгнат на посещение и в Йерусалим. Да, така както и Вие казахте, първата посока за молитва и третата по значение светиня след двете светини за мюсюлманите е в Йерусалим. Едно посещение на джамията „Акса" би било още едно предизвикателство към израелската окупация, би било сигнал към окупатора, че всички мюсюлмани в света са готови да я защитават.

ИНТЕРВЮТО ВЗЕ: ЮЗЛЕМ ТЕФИКОВА

БЪДИ МЮСЮЛМАНИН – С ГРЕШКИТЕ И ИЗВИНЕНИЯТА СИ

САЛИХ ХАЛИЛ ТЕОЛОГ

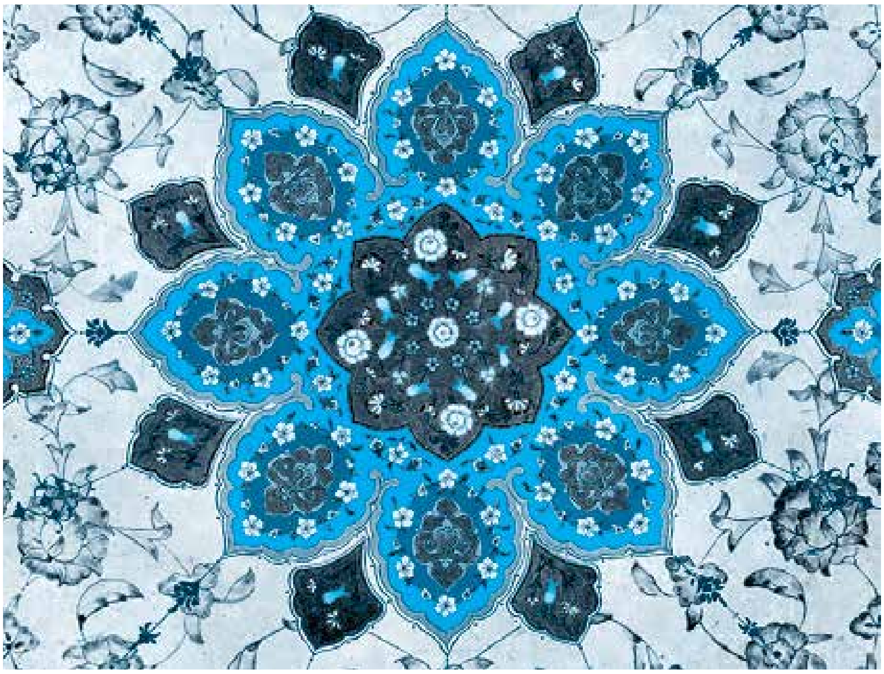

Извинението е едно от неразделните качества на вярващия. Защото съвестта му, озарена от вярата, която носи в сърцето си, е винаги будна. Тя е сред най-ценните блага, с които Аллах е облагодетелствал човека, за разлика от другите живи същества на земята. Да, съвестта е 'детектор на грешката', тъй като Пратеника (с.а.с.) казва: „Грях е онова, което гризе съвестта ти". Благодарение на нея ние осъзнаваме грешките си, а осъзнаването на грешката е първата стъпка към извинението. Опазил ни Аллах от неосъзнаването на грешките си – едва ли има по-голяма беда от това. Втората стъпка, която може би е най-трудната, е поднасянето на искрено извинение. И третата, която често пропускаме, е готовността да поемем отговорност за грешната си постъпка и да я поправим, независимо от това какво ще ни коства.

Несъмнено гордостта, чието дори нищожно наличие в нечие сърце е причина той да не бъде допуснат в дженнета, се явява като най-голяма пречка пред извинението. Но вярващият, който би трябвало да я е пречупил с лъча на вярата в Аллах и чрез служенето Нему, не би трябвало да се затруднява чак толкова, както голяма част от нас, мюсюлманите, се затрудняват днес. Дали пък вярата ни не е достатъчно силна? Дали пък не искаме прошка от Аллах, когато извършим грях? Да, твърде вероятно е да е така. Защото, ако извинението липсва на ниво от човек към човек, то много вероятно липсва и на ниво от раб към Господар. Всичко е в тясна връзка помежду си. Спомнете си думите на Пратеника: „Който не благодари на хората, то той не благодари и на Аллах". В този дух можем ли да кажем, че който не се извинява на хората, то той не се извинява и пред Аллах?

В сура Ал-и Имран (3: 133–135) Аллах ни повелява да се надпреварваме към Неговото опрощение и дженнета с ширина на земята и на небесата, приготвен за богобоязливите, които, щом сторят непристойност или угнетят сами себе си, споменават Аллах и молят опрощение за своите грехове. Да, когато си спомним за Аллах, непременно ще се извиним. А неотправянето на извинение дали би значело, че сме Го забравили?

Скъпи вярващи, нека често си спомняме за Аллах и да се извиняваме на:

Нашите родители, на които дори „уф" не трябва да казваме, да не ги навикваме, а да им говорим ласкави слова.

Нашите съпруги/съпрузи, които Аллах сътвори, за да намерим спокойствие при тях, и стори помежду ни любов и милост. Нека с искрено извинение потушаваме възникналите проблеми още в самото начало и запазим семейния мир, който е ключът към успеха и щастието.

Нашите деца, които ще последват нашия пример и когато съгрешат спрямо нас, не ще се двоумят да ни се извинят. Кой родител не би го желал?

Всички останали, без значение дали са ни познати, или непознати, дали са по-малки, или по-големи от нас, дали са мюсюлмани, или немюсюлмани...

Мюсюлманин не значи човек, който не греши. А човек, който греши, спомня си за Аллах и иска извинение за грешките си. Нека да бъдем мюсюлмани – с грешките и извиненията си...

ВЯРАТА Е ЛЕК ЗА СОЦИАЛНИТЕ ПРОБЛЕМИ

Д-Р АХМЕД ЛЮТОВ
ЕКСПЕРТ ОТДЕЛ „ВЪТРЕШЕН ОДИТ“

Един от най-важните проблеми на съвременното ни общество е идентичността. Основните фундаменти, изграждащи човешката идентичност, са: вяра, религия, етнос, език, култура, традиции и бит. Именно чрез вярата се определя религията. В един хадис нашият Пратеник (с.а.с.) е казал: „Всеки човек се ражда с вяра и след това под въздействието на семейството и околните приема определена религия“.

Ако се замислим върху духа и целта на исляма, можем да го обобщим в три направления. Първото направление е вярата в единобожието (тевхид). Тя е изразена най-добре в сура Ихляс. Второто направление е богослужението (ибадет), неговата цел е самовъзпитанието, развитието и усъвършенстването на човека. И третото направление е милостта и състраданието – те са плод на първите две. Имаме предвид проявяване на милост и състрадание към всички създания на Всевишния. Вярата се изразява най-добре чрез милостта. Сърце, което е далече от милостта, се намира в ужасен водовъртеж на разочарованието. Винаги е недоволно, неспокойно и нещастно.

Всеки мюсюлманин преди започване на определена дейност изрича думите „Бисмилляхиррахманиррахим“. Всичко се прави в името на Всемилостивия, Милосърдния. В третия айет на сура Фатиха също се посочват тези качества на Аллах – Всемилостивия, Милосърдния. Като се има предвид, че във всеки рекят на намаза четем сура Фатиха, можем да си представим колко пъти изричаме тези думи само в рамките на един ден. В допълнение към това е фактът, че нашият пратеник Мухаммед (с.а.с.) е пратен като „милост“ за световете. Затова можем да кажем открито, че общество, в което няма милост, е обречено на гибел.

След като всеки човек се ражда с вяра и в семейството си приема определена религия, тогава можем да кажем, че семейството е мястото, където новороденото получава милостта, утвърждава вярата, възпитава се, учи се и придобива всички ценности на религията и обществото. След семейството основните фактори, които влияят на развитието на човека, са училището, околната среда, обществото и др. От казаното можем да стигнем до извода, че най-големият проблем, свързан с вярата, е липсата на здраво семейство. При възпитанието на децата ролята на семейството и родителите е огромна и неоспорима. От здрави семейства произлизат здрави поколения, от здрави поколения се създават здрави общества, народи и държави.

От огромна важност за семей-

ството като градивна единица на обществото е религиозността на членовете му. А религиозността се придобива в семейството в резултат на дадените/получените знания за вярата и ибадета. Защото децата подражават и вземат за пример членовете на семейството. Когато децата се изграждат като личности, е от огромно значение милосърдието на родителите към тях, което е плод на тяхната вяра. Родителите, за да берат плода на вярата, трябва да бъдат добър пример за децата си. Проблемите, касаещи вярата, касаят и семейството и трябва да се решават в семейството.

Според едно правило в социологията: „Всеки социален проблем произлиза от друг социален проблем и решението пак се осъществява със социален проблем". Затова проблемите, свързани с вярата, се решават с вяра. В човешката история няма общество без религия. Тя е основен феномен в изграждането на обществото.

Всички социологически проучвания показват, че всякакъв вид религиозно действие (ибадет) има положително въздействие за личността не само в личностен план, но и в обществен аспект. Най-малкото можем да споменем, че практикуващият религиозните постулати човек остава далеч от стрес и духовна криза.

Нека си спомним и думите на Хазрети Али (р.а.), който е казал: „Възпитавайте децата си според епохата, в която живеят те, а не вие". Децата трябва да се възпитават така, че да могат да се изправят срещу предизвикателствата и проблемите на епохата, в която те живеят. В нашето съвремие едни от най-важните проблеми са алкохолът и наркотичните вещества. Целта на религията е да запази вярата и поколенията здрави и разумни. А алкохолът и наркотичните вещества нарушават здравето и здравословното мислене на поколенията и ги правят зависими. Това са дейности на шейтана. В Коран-и Керим е казано: ***„О, вярващи, виното, играта на късмет, кумирите и стрелите са мръсотия от делото на сатаната. Странете от нея, за да сполучите! Сатаната цели именно да всее между вас вражда и ненавист чрез виното и играта на късмет, и да ви възпре от споменаването на Аллах, и от молитвата. Не ще ли престанете?"*** (ел-Маиде, 5: 90–91).

Нима това не са едни от най-големите проблеми на обществото, които касаят вярата и живота на хората? Те са ключът на всяко зло в обществото. Хората, които са зависими от алкохола и наркотиците, не могат да мислят, да разсъждават, да отсъждат правилно. Тези зависимости вредят на психиката и на имуществото на човек. Причина са за семейни кавги и разводи, а това се отразява отрицателно върху възпитанието и развитието на бъдещите поколения.

КАКВО СЕ СЛУЧВА?

Реставрацията на Томбул джамия

Отговаря Месут Мехмедов – районен мюфтия на Шумен

Джамията „Шериф Халил паша" в гр. Шумен, или както е известна сред населението – Томбул джамия, е открита през 1744 година. Тя е един от 100-те национални туристически обекта в България. Но поради реставрационните дейности през последните години броят на туристите е намалял значително. Обаче виждаме, че се извършват някакви ремонтни дейности. Кога започна реставрацията на Томбул джамия?

Проектът за реставрацията на „Шериф Халил паша" джамия започна още през 2004 г. През 2005 г. султанът на Оман направи едно дарение в Министерския съвет за реставрацията на джамията. Със средствата от това дарение бяха извършени някои дейности по реставрацията. Но след това, поради финансова невъзможност, реставрацията не продължи, беше спряна.

Сега, след повече от десет години, отново се работи по реставрацията на една от най-известните джамии в България. Как започна вторият етап?

През 2016 г. успяхме да стартираме проекта отново. За реставрацията на джамията Главно мюфтийство набира средства от дарители в страната и чужбина.

На какъв етап е реставрацията в момента?

Първо беше реставрирано куббето, имаше някои ремонти във вътрешната част като михраба, тавана на входа и др. Работата по вътрешната част на куббето почти е приключила, работи се по реставрацията на минарето.

Какво може да се завърши в най-близко време според Вас?

Реставрацията се извършва поетапно. Целта на екипа е да се приключи реставрационната работа по куббето и прозорците колкото се може по-скоро. След което ще се почне работа за реставрацията на медресето в двора и сградата на мюфтийството, която също е част от комплекса „Шериф Халил паша" джамия.

ПОДГОТВИ: ЮЗЛЕМ ТЕФИКОВА

ИСКРЕНАТА ВЯРА ИЗИСКВА ЦЯЛОСТНО ПОДЧИНЕНИЕ

(ТЕФСИР НА 208-МИ АЙЕТ НА СУРА ЕЛ-БАКАРА)

Д-Р СЕФЕР ХАСАНОВ ПРЕПОДАВАТЕЛ ВЪВ ВИИ

Ей, вие, които сте повярвали, влезте в исляма изцяло и не следвайте стъпките на шейтана. Наистина той е ваш явен враг.

Ислямът, като система от правила и закони, регулиращи отношението на човека към Създателя, създанията и самия себе си, представлява едно съвършено цяло, чието правилно функциониране е заложено в неговото единство. Както се разбира от свещения айет, цялостното прилагане на исляма е резултат от искреността на вярата, която проявява жизнеността и силата си с пълно отдаване и подчинение на Аллах. С обръщението „Ей, вие, които сте повярвали“ Всевишния Аллах събужда най-ценното, което се намира в сърцата, и го привежда в действие. Господаря на сърцата отключва най-великата сила, която човек притежава – вярата, за да изпълни с нея онова, с което ще заслужи задоволство Му. Заповедта, която следва обръщението, представлява изискване на аргумент, с който вярващият да докаже искреността си. Вярата и делата са представени като едно неделимо цяло, в което ролята на вярата е да генерира дела, както се разбира от обръщението „Ей, вие, които сте повярвали“.

Ислямът е споменат с думата „силм“, която в арабския се употребява както като синоним на ислям, така и като синоним на селям (мир). Тази употреба на „силм“, със значение на ислям, подсказва, че думата ислям представлява влизане на човека в селям (мир) със Създателя, създанията и самия себе си, което се подкрепя и от морфологичната структура на думата ислям.

Пълното отдаване, което се изисква в айета, като резултат на искрената вяра, е представено като житейско съществуване, изцяло подчинено на

волята на Създателя. Повелята за цялостно влизане в исляма налага идеята за неделимостта на исляма и всеобхватността му по отношение на цялото човешко битие. Тази повеля изразява невъзможността искрената вяра да съществува като частично подчинение на Създателя, при което едни повели се приемат, а други се отхвърлят. Ислямът е изобразен като едно неделимо цяло, чието неприемане като такова се счита за следване на стъпките на шейтана, с което човек се отдалечава от милостта на Аллах и си навлича Неговото проклятие. Айетът представлява покана, адресирана към вярата на човека, с цел да влезе в подчинение на своя Господар с цялото си сърце, приемайки го за едно неделимо цяло.

Същевременно айетът представя приемането на част от исляма и отхвърлянето на друга като акт на следване на шейтана и го забранява. Причината шейтанът да си навлече гнева на Създателя е отказът му да се поклони на Адем под претекст, че е по-добър от него, тъй като е създаден от огън, а Адем – от пръст. Следователно излагането на „логически“ аргументи, с които човек приема част от религията и отхвърля друга, опълчвайки се срещу волята на Създателя, е представено като стъпки на шейтана, чието следване е забранено. Отделно, с думите „Наистина той е ваш явен враг“, се отправя предупреждение към вярващите, че колкото любезен и добронамерен да изглежда шейтанът, който може да се появи в най-различен образ, увещавайки вярващия да се задоволи единствено с онова от религията, което му се струва логично и уместно, той си остава явен враг, чиято вреда, в случай че бъде послушан, е неизбежна както в земния живот, така и в отвъдния. ۞

Правилно убеждение – одобрени дела, погрешно убеждение – отхвърлени дела

ХАЛИЛ ХОДЖОВ НАЧАЛНИК ОТДЕЛ „ИРШАД“

„Несъмнено религията при Аллах е ислямът.“ (Ал-и Имран, 3: 19)

Аллах е Един-Единствен и Мухаммед (с.а.с.) е последният Му Пратеник. Ислямът е религията на Аллах, следвана от Мухаммед (с.а.с.), както и от всички пейгамбери преди това. В Коран-и Керим Аллах Теаля говори за Себе Си, за качествата и за имената Си, за съдния ден. В него Той потвърждава пратениците преди Мухаммед (с.а.с.), пояснява отклоненията на предишните народи от истинната вяра.

Потвърждаването на казаното от Аллах Теаля в Коран-и Керим и следването на Пратеника Му, така както са вярвали сахабите, е правата, истинната вяра (дин-ул-хак). Допускането или смесването на исляма с чужди вярвания, независимо дали са идеологически, философски или верски убеждения, са причина за изкривяване. В резултат на това се появяват мюсюлмани, които заедно с вярата си в Аллах, в единството Му и вярата в съдния ден вярват и в прераждането или в силата на мъртвите, в силата на добри мюсюлмани и още много други. По този начин вършат дела, които са отхвърлени – неприемливи, а понякога изпадат в ширк и куфр.

Вярванията, навлезли в ислямската общност, са много и няма как да се изброят всички. Едно обаче е сигурно: причината за навлизането им е отдалечаването на мюсюлманите от Книгата на Аллах и неспазване на сюннета на Пратеника Му. В резултат на това човек започва да се моли на друго нещо, вместо на Аллах, не осъзнавайки Неговата сила, величие, безкрайна мощ и способността Му да прави каквото пожелае, както пожелае и когато пожелае. Вместо да се уповава и търси закрила от Всезнаещия, Всемогъщия и Твореца, се моли на предмети, страхува се от животинче, което е пресякло пътя му, и т.н.

Изкривяването във вярата неминуемо се отразява на делата на човека. Така както вярващият е стриктен в изпълнение на задълженията си, толкова и разколебаният е нехаен и безотговорен в действията си. ۞

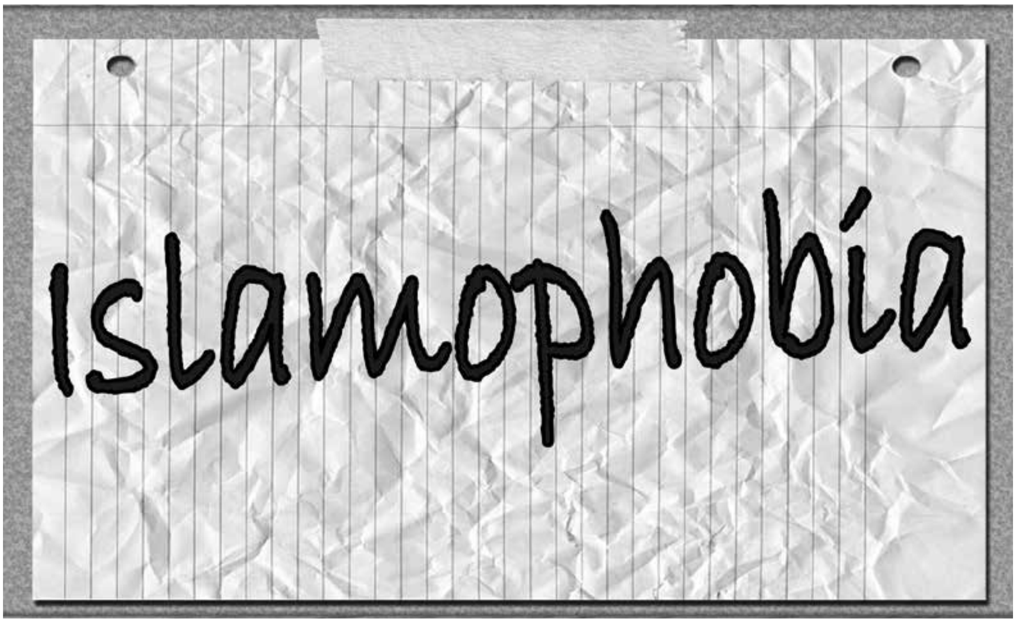

Ислямофобията и антимюсюлманските престъпления от омраза

ХАЙРИ ЕМИН ЕКСПЕРТ ОТДЕЛ „МЕЖДУНАРОДНИ ОТНОШЕНИЯ“

Ислямофобията е форма на нетолерантност и дискриминация, които са причинени от страх, недоверие, омраза и предразсъдък към ислямската религия. В повечето случаи се проявяват заедно с расизъм, ксенофобия, антиимигрантски настроения, религиозна нетолерантност. Ислямофобията е предразсъдък срещу или демонизиране на ислямската религия и мюсюлманите, който се изразява в цялостно негативно отношение, насилие, тормоз, дискриминация и стереотипизиране (в това число тенденциозно отношение от страна на медиите), негативни изказвания и слово на омразата. Произходът на термина може да се проследи до 80-те или 90-те години на 20. век, макар че истински популярен в разговорната реч става след атентатите от 11 септември 2001 година. Често ислямофобията включва третиране на религията като идеология или обвиняване на всички мюсюлмани заради деянията на един или няколко души от мюсюлмански произход.

Мюсюлманската общност в България все повече е загрижена заради инцидентите, причинени от омраза, извършени срещу мюсюлмани и свещени обекти, докато атаките на вандализъм срещу джамиите и други места зачестяват.

Регистрираните от Главно мюфтийство престъпления от омраза срещу мюсюлманите в България от началото на демократичните промени са над 160, като това число включва физически нападения, нападения срещу мюсюлмански религиозни обекти от неидентифицирани лица и групови нападения от симпатизанти на политически партии и футболни фенове. Става все по-разпространено открито да се изразява враждебност срещу мюсюлманите и да се използва като цяло нетолерантен език срещу тях, което не е включено в този регистър на Мюфтийството.

Относително малко от тези инциденти се разкриват и водят до съдебно преследване. Въпреки че Наказателният кодекс съдържа клаузи за престъпления от омраза, те рядко се прилагат на практика. Общественото разбиране на въпроси като социалната маргинализация на малцинствените групи и жертвите на речта на омразата и престъпността остава много ограничено. Много от мюсюлманите не знаят, че ислямофобията и дискриминацията срещу тях са незаконни. Още повече хората не са наясно с никаква организация в тяхната страна, която би могла да им помогне, ако са жертва на предубедени действия и

дискриминация.

Мюсюлманско изповедание редовно публикува доклади за престъпления от омраза срещу мюсюлманите и ги адресира до българските институции и международните организации с цел да ги улесни при разследването и да допринесе за статистиката на тези институции, за да имат ясна картина за ситуацията в страната.

Главно мюфтийство много пъти е предлагало решения и съдействие по тези въпроси. Основното решение, разбира се, остава политическата воля и отговорната работа на институциите, които са отговорни за разследването и минимизирането на подобни настроения и престъпления.

Но нежеланието или неспособността на някои политици да разбират и приемат мюсюлманите като неразделна част от българската нация, каквато те са, генерира политики за възпиране, които често са незрели и нежелателни за общността и по-скоро маргинализират, отчуждават и изолират от техните съграждани и други религии.

Това неясно и неправилно обосновано политическо отношение към малцинствата влияе върху отношенията между правителствата и мюсюлманската общност. Политиката на „секюритизация" на мюсюлманското малцинство, която подкопава философията и културата на една гражданска нация, естествено, изпраща свои собствени послания към цялото общество, а именно към немюсюлманите, които са вдъхновени от неоснователно подозрение срещу тях. Всичко това често улеснява медиите да манипулират обществото, когато е необходимо.

Мюсюлманското изповедание осъзнава, че това е изключително тревожно и е продължение на една политика през годините на пренебрегване на правата и свободите на гражданите, принадлежащи към малцинствата. По този начин са пренебрегвани ангажиментите, поети по отношение на свободата на религията, убежденията и съвестта в рамките на международните договори, включително в Европейския съюз и ОССЕ и др.

Всичко това създава несигурност и страх сред малцинствата, и по-специално сред мюсюлманите, по отношение на техните права и свободи, както и на тяхното бъдеще. Те се страхуват от този краен национализъм и че ислямофобията и расизмът ще придобият големи измерения. А проблемите се увеличават всеки ден и ситуацията в страната по отношение на дискриминацията и религиозните свободи, която води до маргинализация, се влошава. Въпреки това мюсюлманското изповедание и общност продължават да защитава правата си по демократичен начин, с демократични средства.

Мюсюлманите в България винаги са били лоялни граждани на своята родина България. Винаги са били за мирно и демократично разрешаване на проблемите си, готови да сътрудничат и съдействат на институциите за разрешаването на проблемите на обществото. Никога не са се опитвали да разрешават своите проблеми с агресия и не са нарушавали реда. Те са защитавали и представлявали достойно своята родина навсякъде.

Мюсюлманите под обсада

АЙДЪН МОХАМЕД
РАЙОНЕН МЮФТИЯ НА БЛАГОЕВГРАД

Мюсюлманите в Западните Родопи са уникална общност, която по свой начин намира пътя, по който оцелява и се развива. Заради тази своя уникалност те са обект на дългогодишни проекти на изследователи, политолози, антрополози и псевдородолюбиви неправителствени организации, а на моменти – и на правителствени такива. Всички те търсят отговори на въпросите, продиктувани от техните идеологически мотиви. Аджаба, кого ще накараме да каже и да отговори така, че да задоволи това, за което са изпратени.

Всички те имат изградени идеологически програми, за които се намират „доброволци", а нерядко и „доброзорци", които да работят с тях. Целта е една – всички те се борят да защитят, а защо не и да увеличат, бюджета си.

За какво е борбата, се питат хората в този уникален регион. Всеки ги окачествява и нарича според своята предначертана идеология. А никой не иска да приеме реалността такава, каквато е.

Едни се опитват да ги върнат 1000 години назад, без да познават социалните реалности и превратности на това далечно време. Други им обещават идентичност за бъдещето, като им предлагат чужда култура и лъжовна самоличност. Трети се опитват да ги раздерат и разбият на парчета.

Спрете! Стоп! Свалете обсадата и ни оставете да се развиваме такива, каквито сме, така, както ние си представяме бъдещето през нашите очи, и със средства и способи, които си изберем.

Не искаме история, която не сме я изживели, не искаме настояще, което не ни е сладко, и не желаем бъдеще, което не сме си избрали.

To be continued!

МУЗИКА И ВЪЗПИТАНИЕ

МУРАД БОШНАК
РАЙОНЕН МЮФТИЯ - ПЛЕВЕН

Разбираемо и напълно естествено е, че във всяко нещо, дори то и да е забранено, винаги част от него може да се посочи като пример за полезно. Такива примери са много в нашето ежедневие, понякога чуваме или четем колко полезно за здравето е например всяка вечер преди лягане да се пие по една чаша червено вино. Аналогичен е и примерът с музиката и посочването на нейното „положително“ влияние върху възпитанието на детето, та дори и още докато е в утробата на майката.

Музиката, която е част от нашето ежедневие, със сигурност влияе върху поведението и възпитанието както на нас, така и на децата, но в каква посока? Дали в тази, в която би желал един мюсюлманин да поеме неговото дете например, или в друга? Нека си зададем един простичък въпрос: какъв би бил резултатът при опит с две деца – едното слушало музика, а другото – Коран? Примерът, който посочвам, и въпросът, който поставям, за някого може да са неуместни, а за други – дори неприемливи, но Мухаммед (с.а.с.) ни предупреждава относно възпитанието на децата, наблягайки именно на онези първи седем години, за които често се казва, че на някого му „липсват“.

Не желая да засягам въпроса относно становището на четирите имами за музиката. Дали тя е харам, или мекрух? Но искам да поставя някои въпроси, които са пряко свързани: Къде се слуша музика? По какъв повод се слуша? Как се слуша? Какво се прави по време на това слушане и какви чувства поражда слушането на музика? Какъв е резултатът от това слушане?

Отговаряйки безпристрастно на тези въпроси, ще стигнем до много интересно заключение. Ще видим, че местата, където се слуша, поводите и постъпките ни не кореспондират с ислямския ахляк. А последиците от слушането на музика понякога са, меко казани, нежелани – алкохол, кавги, побоища и т.н.

Мюсюлманската общност си има изконно ценностно разбиране. Разбира се, тя в определена степен е различна от другите културни ценности, но няма и как да бъде

по друг начин. Спецификата на исляма си е за исляма и тази доктрина определя нормите на поведение и изисква запазването и съхраняването на ислямската идентичност именно чрез прилагане на определените норми на поведение. Такива норми на поведение са специфични за всяка една религиозна деноминация, всяка религия си има своята ценностна система, определяща идентичността й. Като част от цялата тази съвкупност от културни и етнорелигиозни ценности е и мюсюлманската. Притежавайки тази доктрина, ислямът също определя рамки и норми за начин на обличане, на сядане, на общуване, на хранене, начин на празнуване, на съжителство и др. Всичко това е част от религията и културата на мюсюлманина. Тук също попада и това каква музика да слуша, кога да я слуша, къде да я слуша, как трябва да се държи по време на слушането и какъв трябва да е резултатът от това слушане? Това също са въпроси, над които трябва да се мисли.

Когато различните културни ценности се съблюдават и прилагат, тогава начинът на общуване и опознаване е много по-приемлив, а многообразието се превръща в предимство. Примерно, ако в един ресторант на една маса видите човек, който се храни с дървени пръчици, на друга – човек държи ножа и вилицата съответно с дясната и лявата ръка, а на третата – обратното на втората, веднага ще разберете по нещо за етнорелигиозната и културната идентичност на хората, които се хранят на тези маси. От културата на мюсюлманина например е да се държи вилицата с дясната ръка и хранейки се по този начин, това не го прави по-малко цивилизован.

В наши дни музиката заема все по-голямо място измежду мюсюлманите, тя става неделима част от живота им. Сватби, сюннети и други тържества...

Но нека си спомним, че имам Бухари в своя хадисен сборник е предал от Ебу Муса ел-Ешари, че Пратеника (с.а.с.) е казал: „Със сигурност измежду моя уммет ще има хора, които ще позволяват прелюбодеянието, коприната, алкохола и музикалните инструменти“ (Бухари). Наистина споменатите неща в хадиса винаги вървят ръка за ръка – музика, алкохол, коприна, прелюбодеяние. С този хадис Мухаммед (с.а.с.) ни е отговорил на много от горепоставените въпроси.

Музиката е благо и наслада, на която се радва на този свят. Тя поражда чувства и действия, които понякога ни отклоняват от правия път, и ни води към заблуда. Всеки, който се възползва от тази наслада, може да попадне в групата, за която Аллах Теаля говори в Свещения Коран: „Пропиляхте вашите блага в земния живот и им се насладихте, а днес ще ви се въздаде с унизителното мъчение, защото на земята бяхте надменни без право и защото бяхте нечестивци“ (ел-Ахкяф, 20).

В заключение искам да цитирам предупреждението на Йезид ибн Велид към Бену Умейие: „О, Бену Умейие, пазете се от музиката, защото тя намалява срама, разпалва страстите и нарушава човечността“. ۞

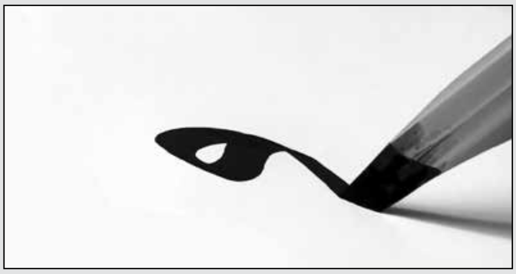

Позволено ли е от ислямска гледна точка консумирането на готови пилета и храни, които се продават в магазините за хранителни стоки?

Ако пилетата са заклани според изискванията на ислямската религия, то тогава няма пречка за тяхното консумиране. Но ако със сигурност се знае, че не са заклани според изискванията на религията ни, тогава консумирането им е харам. Това важи и за останалите продукти. Ако са приготвени според изискванията на ислямската религия, те са хелял, но ако се съдържа нещо забранено в тях, тогава са харам. В Свещения Коран се повелява: ***„Аллах ви забрани мършата, кръвта, свинското месо и закланото за друг, освен за Него“*** (ел-Бакара, 2: 173).

В днешно време за мюсюлманина е трудно да се ориентира коя храна е чиста и коя – не е. Именно поради това трябва да се предпочитат продуктите, които имат хелял сертификати и гарантират, че продуктът е приготвен според изискванията на ислямската религия. След това да се избягват, доколкото е възможно, съмнителните неща, тъй като Пратеника на Аллах (с.а.с.) е казал: *„Наистина хелялът е ясен и харамът е ясен, но между тях има съмнителни неща, които много хора не знаят. Който се предпази от неясните неща, той успява да съхрани вярата и честта си чисти, а който си позволява да попадне в границите на неясните неща, той рано или късно попада в харама, подобно на пастира, който пасе стадото си около забранена зона и едва не попада в нея. Внимавайте! Всеки владетел си има забранена зона, а забранената зона при Аллах са нещата, които е сторил харам...“* (Бухари).

И Аллах Теаля знае най-добре!

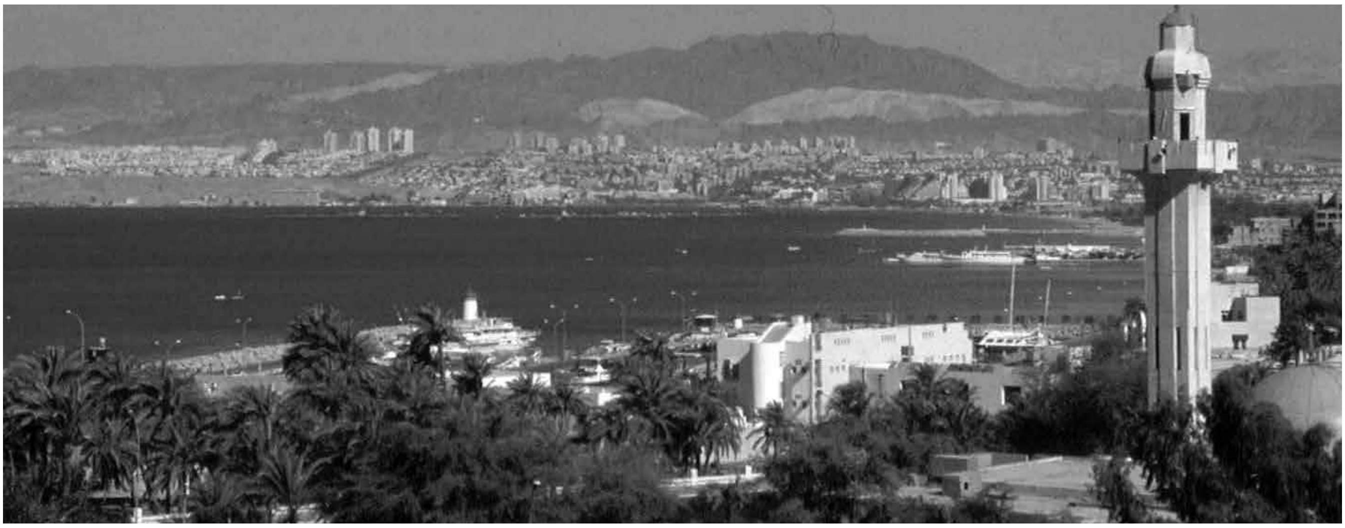

ПЕША ПРЕЗ ЙОРДАНИЯ

ПЛАМЪК ЗАНЕВ ЖУРНАЛИСТ

При предишното си пътуване в Близкия изток се разболях в Йордания, затова реших, че няма да е лошо да я премина още един път, но този път пеша и евентуално някъде на автостоп...

До Аман стигнах с прекъсване в сирийския град Халеб (Алепо). Там трябваше да сменя автобуса. След кратък престой в града и едно спокойно пътуване на другата сутрин бях в Аман.

Едва слязъл от автобуса, и шофьорите на таксита ме наобиколиха като мухи на пита мед. Всеки иска да ме вози, но докъде – не пита... При миналото ми посещение в Аман не ми стигна времето да посетя Кралската и Синята джамии и това ми беше като основна задача, преди да тръгна към Мъртво море. Насочих се към Кралската джамия. Уж на картата близко, но се оказа, че е доста далеч. Принудих се да взема такси по препоръката на един полицай, а човек да не се вслушва в мнението на полицай в чужда страна, не е за препоръчване. Като стигнах в джамията, не ме пуснаха да вляза – вадя всички сертификати и служебни карти, за да омилостивя охраната, и най-накрая ми посочиха една дупка на оградата, през която аз спокойно минах и влязох в джамията. Те доволни, че са спазили закона, аз – че съм посетил джамията...

След това спокойно тръгнах към центъра на Аман, за да посетя и Синята джамия – другата гордост на града. Строена е през XX век. Наричат я „синята", защото е облицована със сини гланцирани плочки. До нея е направен скромен музей за историята на исляма.

Бих желал да споделя, че останах възхитен от красотата на тези молитвени домове. Някои може да ме упрекнат, че в джамиите няма какво да се види – няма икони, няма стенописи... Да, това е така, но в замяна на това има великолепни облицовки, изпълнени от мрамор, фаянсови и теракотни плочи, и със завидно майсторство калиграфно изписани текстове от Корана.

След обяд поех напред към Наур, град по средата на пътя между Аман

и морето. Непрекъснато всички настигащи ме коли ми предлагаха да ме возят. Бях изминал може би около 5 километра, когато седнах да си почина и една кола спря и не искаше да тръгне, без да ме качи. Склоних... За съвсем кратко време бяхме на морето, на картата имаше показан къмпинг, но на терена и следа нямаше от такъв. За разпъване на палатка не посмях и да помисля, защото са опънати телени мрежи – нали е гранична зона с Израел... Затова продължих с раницата – ту на гръб, ту я бутам или тегля като количка напред – и стигнах до природния резерват Муджиб, където се надявах къмпингът да съществува. Но и тук ме чакаше поредното разочарование. Свободното къмпингуване – забранено, а цените на хотелите – прекалено скъпи.

Там се извършваха строителни работи – правеше се корекция на устието на река Муджиб при Мъртво море. Направих си устата пред техническия ръководител на обекта да прекарам нощта там, но не ми разрешиха и ми предложиха да ме закарат заедно с техни работници до град Карак, там имало къмпинг. Нямах друг избор и приех. Разбрахме се за часа на тръгване и си направих една малка разходка из резервата. Той представлява каньон, издълбан от реката в скали от червен пясъчник. Отвесните стени на каньона стигаха до 50 метра височина.

Дойде време и аз се качих в пикапа. Тогава се случи нещо – изведнъж ни нападнаха мухи, не остана нито един сантиметър от нас или от колата да не бъде покрит от тях. През деня от топлото са се крили и сега, като захладня, бяха излезли. Ако бях пренощувал тук, нямаше да мога да се справя с мухите. Не можах да стигна до Карак – изведнъж се оказа, че колата е само до едно селище на края на Мъртво море. Преглътнах горчивия хап и почнах да се оглеждам къде бих могъл да пренощувам. Харесах си нещо като лятна кухня до една постройка, надникнах – вътре чисто, и реших, че при тези условия това ще е най-доброто място.

След това отидох до джамията и тъй като беше време за вечерния намаз, влязох да го кланям. Бях огледан много внимателно, попитаха ме кой съм и защо съм там. Като разбраха, че съм мюсюлманин, веднага ме погледнаха с друго око, но за всеки случай ми поднесоха и Корана – да видят дали мога да го чета. Останаха доволни.

След намаза се върнах при лятната кухня и тук ме чакаше малка изненада – семейството се беше събрало на раздумка, разпалваха наргилето, децата играеха на улицата, позачудих се какво да правя – пък си казах: „Мечка страх, мен – не!“, и ги попитах дали ще ми разрешат да пренощувам под навеса. Съгласиха се – олекна ми. Щях да съм под покрив и да избегна солената влага от морето. Една от жените веднага стана и почна да разчиства навеса, донесоха ми чай, вода да се измия, чехли за краката – неочакван комфорт. Всички се пренесохме под навеса, започнаха приказки – аз се упражнявам на арабски, те – на английски, и горе-долу се разбирахме. По едно време нещо се разшетаха и ме поканиха да ги последвам вътре. Скромно жилище. Мебелировката се състоеше от една библиотечка, на която стоеше телевизорът, и покрай стените бяха наредени матраци – едновременно да служат и за спане, и за сядане. Донесоха вечеря – всички с кръстосани крака и всеки се наведе над своята чиния.

На сутринта не ме пуснаха да тръгна, преди да съм закусил, и пак приказки – показах им на компютъра някои красиви кътчета от България – много ги впечатли нашата зеленина, водопади и езерата по Пирин. Направихме си една снимка за спомен и поех напред по пътя към град Карак... ۞

(Следва)

ПРИВЕТСТВЕНИ ДУМИ НА Г-Н РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ,

Президент на Република България (2012 – 2017)
по повод удостояването му с наградата „Ходжазаде Мехмед Мухйиддин ефенди“

Уважаеми дами и господа,
Ваши превъзходителства,
Скъпи приятели,

За мен е изключителна чест да получа тази награда.

Гордея се, че бях първият български държавник, който създаде традицията всички религиозни общности заедно да почитат свещения месец Рамазан на тържествена вечеря ифтар.

Изключително съм горд съм, че бях първият държавен глава, който посети Главното мюфтийство в началото и в края на мандата си.

Работих за единство и разбирателство между всички групи и религиозни общности в страната. Осъдих престъпленията на тоталитарния режим и действията на всички крайни политици, националисти и популисти, които се опитват да противопоставят различни групи в обществото.

Като държавен глава бях открит и отворен към всички, и вратите на президентската институция също останаха отворени за всеки през целия ми мандат.

Вярвам, че Бог, което и да е неговото име ни учи да бъдем смирени и толерантни, да подадем ръка на тези в нужда и да ценим живота и достойнството на всеки.

За мен е чест да получа тази почетна награда на Висшия мюсюлмански съвет.

Благодаря за признанието. Оставаме заедно по пътя на разбирателството, толерантността, хуманизма и в подкрепа на доброто.

Винаги можете да разчитате на мен. Аз бях и оставам вашия президент.

С уважение,

Росен Плевнелиев
Президент на Република България (2012 – 2017)

Удостоеният с наградата „Ходжазаде Мехмед Мухйиддин ефенди“

МЕХМЕД ХАМИД ХОДЖА ЕФЕНДИ

ДЖЕМАЛ ХАТИП ЕКСПЕРТ ОТДЕЛ „ИЗДАТЕЛСТВО“

Мехмед Хамид Ходжа ефенди е роден през 1925 година в село Рибново. Още като малък започнал да работи с баща си като горски работник и поради голямата беднотия, в която живеело семейството му, той едвам успял да завърши четвърто отделение (клас) на селското училище.

„Баща ми не можеше да ми купи моливи и тетрадки, така изнемогвахме...“ – казва Мехмед Хамид. Но всичко това не го възпряло да се занимава с науката. Започнал да ходи при редица ходжи от селото и околията, от които усвоил основни познания за ислямската религия – сийер и илмихал.

Много искал да замине за някъде и да остане по-дълго при някой учен, но това така или иначе не му се отдало, защото трябвало да помага на баща си. Въпреки това не се отказал. Винаги, когато му се отдавала възможност, ставал и преминавал десетки километри през гората, за да отиде при някой от учените по негово време – Белишкия ефенди, Алим ефенди, Матане и др. Прекарвал с тях по няколко дни, а понякога – само по един-два часа, и се връщал обратно в селото.

„Понякога само за едно меселе съм ходил в други села, при други ходжи, за да ги питам, и съм се връщал...“ – казва той. И въпреки че се самоопределя като самоук, Мехмед Хамид Ходжа ефенди получава от тях една доста сериозна подготовка.

През 1964 г. властите го обвинили заедно с още десет души и ги арестували, после ги откарали в гр. Разлог, а оттам – в Благоевград, където ги държали в килиите повече от седмица. По-късно, през 1970 г.,

работел в горското стопанство, когато комисия дошла в селото и започнали да сменят имената на местните мюсюлмани. Известно време Мехмед Хамид успявал да се укрие от тях, но накрая в един петъчен ден, като последен, сменили и неговото име.

През 1984 г. властите затворили джамията и го изселили от Рибново, заедно с още трима ходжи, в Карлово. Там останали повече от три години, след което постоянно бил наблюдаван, преследван и разпитван от властите. Десетки пъти е бил задържан, заплашван и каран по районните, но той никога не се отказал от своето дело.

Въпреки всичко, което е преживял, като мнозина свои съвременници, той не спрял да се образова в религията. Винаги, когато чуел, че в определено село комунистите ще събарят джамията, ставал през нощта и отивал в това село. Взимал книгите, които били в библиотеката на дадената джамия, и ги натоварвал на коня... Така успял да спаси десетки ръкописи, старотурски книги и Корани, които после раздавал на учениците си, за да четат от тях.

Сам се научил да чете и разбира османотурски език, което му помогнало да се развие в ислямските науки. По време на тоталитарния режим, преди настъпването на „демокрацията“, той превеждал и пишел на ръка книжки – илмихали, от първа необходимост и ги раздавал на учениците си. Продължава да прави същото и днес, което би трябвало да бъде добър пример за новото мюсюлманско поколение.

Мехмед Ходжа никога не е бил официално действащ имам, но през целия си живот е помагал на хората, които изпълнявали тази дейност, и винаги е бил до тях. В най-лошите и страшни времена успял да възпита и подготви редица ходжи, които след падането на тоталитарния режим поемат неговото дело и стават имами по селата из целия район на Западните Родопи.

През своя дълъг и ползотворен живот Мехмед Ходжа е възпитал десетки ученици. Около тридесет от тях след 1989 г. стават имами по селата, единият му син става районен мюфтия на окръга, а понастоящем петима от неговите възпитаници са служители в Мюсюлманско изповедание, двама от тях са районни мюфтии, а останалите – в Главно мюфтийство.

Молим се на Аллах Теаля да го възнагради в Деня, когато нито имането, нито многобройните синове ще му бъдат от полза, освен праведните му дела, които е сторил единствено за Неговото задоволство...

ВИСШИЯТ МЮСЮЛМАНСКИ СЪВЕТ ЗА ПЪРВИ ПЪТ ВРЪЧИ НАГРАДИТЕ „ХОДЖАЗАДЕ МЕХМЕД МУХЙИДДИН ЕФЕНДИ“

На 8 декември 2017 г. в София се състоя церемонията по връчването на годишните награди „Ходжазаде Мехмед Мухйиддин ефенди“. Наградата е учредена на името на първия главен мюфтия – Ходжазаде Мехмед Мухйиддин ефенди, встъпил в длъжност на 8 декември 1910 г. Той е човекът, който е допринесъл за създаването на институцията Главно мюфтийство.

Първите годишни награди „Ходжазаде Мехмед Мухйиддин ефенди“ бяха връчени на 92-годишния ходжа Мехмед Хамид от благоевградското село Рибново – за приноса му за запазването и предаването на мюсюлманската идентичност на младото мюсюлманско поколение в България; на Муса Дурлу – за примера му като родител, който се грижи за възпитанието и образованието на петте си деца, които учат в Духовното училище в Момчилград; на Павел Стоянов, който с фирмата си „Кармела 2000“ ЕООД пръв в България сертифицира производството си със сертификата „Хелял“ на Мюсюлманско изповедание и популяризира хелял продуктите сред мюсюлманите в страната; на Ердинч Сюлейман – за иновативните му инициативи в сферата на религиозната просвета, които прилага в с. Бенковски, Кърджалийско.

А четвъртият президент на Република България Росен Плевнелиев получи почетна награда за институционалното уважение към Мюсюлманско изповедание и доброто отношение към мюсюлманската общност в страната.

ВНЕСЕНА Е ПОДПИСКА ПРОТИВ ЗАКОНА ЗА „РАДИКАЛНИЯ ИСЛЯМ“

Висшият мюсюлмански съвет на Мюсюлманско изповедание в Република България внесе подписка срещу законодателните промени, ограничаващи религиозните свободи и дискриминиращи гражданите, изповядващи исляма в Република България.

Подписката, в която са се включили 46 016 души, бе внесена на 14 декември 2017 г. в администрациите на президента Румен Радев, председателя на Народното събрание Цвета Караянчева, министър-председателя Бойко Борисов и омбудсмана Мая Манолова.

До внасяне на подписката се стигна, след като на 6 декември м.г. Народното събрание гласува на първо четене предложението за промяна в Наказателния кодекс, което дава абсурдна дефиниция на израза „радикален ислям“ и инкриминира деянията, породени от него. Според позицията на централния колективен орган на Мюсюлманско изповедание и подкрепилите я мюсюлмани тези предложения за промени съдържат дискриминационни елементи и ограничават религиозните свободи, както и съдържат некомпетентни и преднамерени твърдения.

УЧЕНИЦИТЕ ОТ ДУХОВНО УЧИЛИЩЕ – РУСЕ, НА ЕКСКУРЗИЯ В ПЛЕВЕН

Учениците от Духовно училище – Русе, посетиха град Плевен на 16 декември м.г. Екскурзията започна с разглеждане на панорамата „Плевенска епопея 1877“. Групата взе участие в обедния намаз в джамията, след което учениците бяха посрещнати от районния мюфтия Мурад Бошнак. Освен това те имаха възможността да се поразходят из града и да се запознаят с някои културни, исторически и туристически обекти.